

YHTEISTYÖSOPIMUS/ Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla 2025–2026

1 SOPIJAPUOLET

Hankehallinnoija:

Tuusulan kunta (Y-tunnus: 0131661–3)

PL 60, 04301 Tuusula

Yhteyshenkilö: Heli Hakulinen, Alue-esimies, ruokapalvelut heli.hakulinen@tuusula.fi 040 314 4385

ja

Hankekumppanit:

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (Y-tunnus: 3221340–6)

PL 46, 05900 Hyvinkää

Yhteyshenkilö: Tero Seitsonen, johtava asiantuntija tero.seitsonen@keusote.fi 050 497 2554

Hyvinkään kaupunki (Y-tunnus: 0125866–0)

Kankurinkatu 4–6, 05800 Hyvinkää

Yhteyshenkilö: Panu Isotalo, hyvinvointipäällikkö panu.isotalo@hyvinkaa.fi 040 675 7941

Järvenpään kaupunki (Y-tunnus: 0126541–4)

PL 41, 04401 Järvenpää

Yhteyshenkilö: Anne Honkanen, erityisasiantuntija anne.honkanen@jarvenpaa.fi 040 315 3499

Nurmijärven kunta (Y-tunnus: 9014643–2)

PL 37, 01901 Nurmijärvi

Yhteyshenkilö: Kaisa Laine kaisa.laine@nurmijarvi.fi 040 317 2050

Mäntsälän kunta (Y-tunnus: 0129261–5)

Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

Yhteyshenkilö: Jasmin Airinen jasmin.airinen@mantsala.fi

Pornaisten kunta (Y-tunnus: 0130095–3)

Kirkkotie 176, 07170 Pornainen

Yhteyshenkilö: Jari Wäre jari.ware@pornainen.fi 0401745015

2 SOPIMUKSEN KOHDE JA TARKOITUS

Tämän yhteistyösopimuksen kohteena on Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla 2025–2026-hanke (jäljempänä Hanke), joka on kuvattu liitteenä olevassa hankehakemuksessa (Liite 1). Sopimuksen tarkoituksena on sopia ehdoista, joiden mukaisesti sopijapuolet osallistuvat Hankkeeseen sen toteutusvaiheessa.

- 2.1 Hankkeen toteutusta ohjaa 1.4.2025 tehty Valtionavustuspäätös (va-thl-2024-10-2) Ruoka-aputoiminnan järjestäminen 2025–2026, (Liite 2), joka saatiin tiedoksi 2.4.2025. Tässä yhteistyösopimuksessa sovitaan Hankkeen toteuttamisen tarkemmista ehdoista ja yhteistyöstä Hankkeessa. Tämä sopimus on jatkoa aiemman yhteistyösopimukselle YHTEISTYÖSOPIMUS/ Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla.

- 2.2 Hankkeen päätoteuttajana ja hallinnoijana toimii Tuusulan kunta, joka vastaa Hankkeen hankesuunnitelman (Liite 1) mukaisesta toteutuksesta ja hallinnoinnista rahoituspäätöksissä (Liite 2) edellytetyllä tavalla. Hankkeessa on 14 osatoteuttajaa, joille delegoidaan valtionavustusta rahoituspäätöksen mukaisesti. Osatoteuttajia ovat hankesuunnitelmassa kuvatut ja rahoituspäätöksissä hyväksytyt Keski-Uudellamaalla toimivat ruoka-aputoimintaa toteuttavat yhdistykset ja seurakunnat. Hankehallinnoija vastaa avustuksen delegoinnista ja laatii sopimukset hankeyhteistyöstä osatoteuttajien kanssa. Hankehallinnoija tekee yhteistyötä kohdassa 1. kuvattujen Hankekumppaneiden ja osatoteuttajien lisäksi hankesuunnitelmassa mainittujen sekä mahdollisesti myös muiden hankkeen toteuttamisen kannalta tärkeiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

3 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

- 3.1 Tämä sopimus astuu voimaan, kun kaikki sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa koko hankkeen toteutusajan, eli 31.12.2026 asti. Mikäli hankkeelle asetetaan jokin muu päättymisajankohta, tämä sopimus on voimassa siihen asti.

4 OSAPUOLTEN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

- 4.1 Hankekumppanit valtuuttavat hankehallinnoijan hallinnoimaan Hanketta sen toteuttamiseen vaadittavan ajan ja pitämään yhteyttä rahoittavaan viranomaiseen (THL). Hankehallinnoija vastaa Hanketta koskevien selvitysten, loppuraporttien ja muiden vastaavien asiakirjojen laadinnasta sekä toimittamisesta annetussa määräajassa. Hankekumppanit sitoutuvat toimittamaan hankehallinnoijalle kaikki hankkeen toteuttamiseen tarvittavat tiedot ja suorittamaan yhdessä sovitut velvollisuudet hankehallinnoijan ilmoittamaan ajankohtaan mennessä.
- 4.2. Sopijapuolet sitoutuvat osaltaan tässä yhteistyösopimuksessa ja hankesuunnitelmassa (Liite 1) kuvattuun hanketoteutuksen edellyttämään yhteistyöhön ja Hankkeen tavoitteisiin. Sopijapuolet sitoutuvat myös osallistumaan ohjausryhmätyöskentelyyn ohjausryhmän kokouksissa sovitulla tavalla sekä Hankkeen edellyttämiin käytännön työpanostuksiin ja resursointiin tämän sopimuksen kohdassa 4.3 kuvatulla, sopijaosapuolten yhdessä sopimalla tavalla.
- 4.3. Hankkeen talousarvion mukaiset kokonaiskustannukset ovat 247 000 euroa, josta 213 800 euroa on hankkeelle rahoituspäätöksellä myönnettyä valtionrahoitusta. Tämän sopimuksen sopijapuolten yhteiseksi Hankkeen omarahoitusosuudeksi jää 34 000 euroa. Sopijapuolet sitoutuvat osallistumaan Hankkeen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin yhdessä sovitulla tavalla seuraavasti:

Sopijapuoli	Maksettava osuus 2025	Maksettava osuus 2026
Keusote	5000 e (0,024e/asukas)	5000 e
Hyvinkää	2725,51 e (0,058e/asukas)	2725,51 e
Järvenpää	2716,24 e (0,058e/asukas)	2716,24 e
Nurmijärvi	2610,6 e (0,058e/asukas)	2610,6 e
Tuusula	2447 e (0,058e/asukas)	2447 e
Mäntsälä	1213,15 e (0,058e/asukas)	1213,15 e
Pornainen	287,5 e (0,058e/asukas)	287,5 e
Yhteensä	17 000 e (0,082e/asukas)	17 000 e

5 TIETOJEN LUOTTAMUKSELLISUUS

- 5.1 Kaikki sellainen tieto, jonka sopijapuoli yhteistyösopimuksen voimassa ollessa luovuttaa toiselle sopijapuolelle ja joka on selvästi merkitty luottamukselliseksi, on pidettävä salassa. Suullisesti luovutettu, salassa pidettäväksi tarkoitettu tieto on seitsemän (7) työpäivän kuluessa tiedon luovuttamisesta vahvistettava kirjallisesti luovutuksensaajalle luottamukselliseksi.
- 5.2 Sopijapuolet sitoutuvat siihen, etteivät he ilman tiedon luovuttaneen sopijapuolen kirjallista lupaa luovuta tietoa ulkopuoliselle eivätkä käytä sitä muuhun tarkoitukseen kuin tässä yhteistyösopimuksessa tarkoitettujen velvoitteidensa täyttämiseen.
- 5.3 Salassapitovelvollisuus on voimassa 3 vuotta tämän yhteistyösopimuksen päättymisestä lukien.

6 MUUT EHDOT

- 6.1 Mikäli Hankkeen toteuttaminen tai rahoittajaviranomaisten päätökset edellyttävät muutoksia hankesuunnitelmaan tai muuhun hankkeen toteutukseen liittyvään asiaan, neuvotellaan sopijapuolten kesken asiasta ja sovitaan yhdessä työjärjestyksestä.
- 6.2 Mahdolliset muutokset tähän yhteistyösopimukseen on tehtävä kirjallisesti.
- 6.3 Sopijapuolet vastaavat toisille sopijapuolille ja kolmansille osapuolille aiheuttamastaan vahingosta itsenäisesti. Mahdollisista tämän yhteistyösopimuksen rikkomuksista aiheutuva sopijapuolten vahingonkorvausvastuu toisiaan kohtaan rajoittuu kaikissa tapauksissa kymmeneen tuhanteen (10 000) euroon. Sopijapuolet eivät vastaa välillisistä tai epäsuorista vahingoista. Vastuunrajoitus ei koske tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheutettuja vahinkoja.
- 6.4 Sopijapuoli ei ole vastuussa toiselle Sopijapuolelle sopimusvelvoitteiden täyttämättä jättämisestä aiheutuneesta vahingosta siltä osin kuin se johtuu ylivoimaisesta esteestä. Ylivoimaisena esteenä pidetään ennalta arvaamatonta tapahtumaa, joka estää tai kohtuuttomasti vaikeuttaa sopijapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämisen määrääjassa. Tällaisia ovat sota, kapina, luonnonmullistus, yleinen energianjakelun keskeytyminen, tulipalo, lakko, saarto tai muu merkittävä ja epätavallinen Sopijapuolista riippumaton syy, jonka ei sopimuksentekohetkellä voida kohtuudella katsoa olleen tai pitäneen olla sopimusvelvoitteen täyttämättä jättäneen Sopijapuolen tiedossa ja jota ei voida kohtuudella poistaa.
- 6.5 Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia pois lukien sen lainvalintasäännökset. Sopijapuolet pyrkivät ratkaisemaan tähän sopimukseen mahdollisesti liittyvät erimielisyydet ensisijaisesti neuvotteluin. Mikäli kiistakysymys ei ratkea osapuolten välisin neuvotteluin, erimielisyydet jätetään ratkaistavaksi ensiasteena Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen.
- 6.6 Osapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus 3 kk irtisanomisajalla ilmoittamalla siitä muille osapuolille kirjallisesti.

7 LIITTEET

Liite 1: Hankehakemus

Liite 2: Pääтös (va-thl-2024-10-2)

8 SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Sopijaosapuolet sitoutuvat osallistumaan Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla 2025–2026-hankkeen toteuttamiseen allekirjoittamalla tämän sopimuksen liitteineen Tuusulan kunnan sähköisessä allekirjoituspalvelussa.

Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Mika Mäkelä, sivistystoimenjohtaja, Hyvinkään kaupunki

Kristiina Soots, palvelualuejohtaja, Hyvinvointi, Järvenpään kaupunki

Katja Elo, hyvinvointipäällikkö, Mäntsälän kunta

Jari Wäre, sivistysjohtaja, Pornaisten kunta

Tiina Hirvonen, sivistysjohtaja, Nurmijärven kunta

Kirsi Hanski, ruokapalvelupäällikkö, Tuusulan kunta

Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla 2025-2026

Hakemus ruoka-aputoiminnan määrärahaan vuosille 2025-2026

Ruoka-aputoiminnan määräraha on kohdennettua valtionavustusta, jota kunnat tai hyvinvointialueet voivat hakea ruoka-avun toteuttamisen kustannuksiin. Ruoka-aputoiminnan valtionavustusta haetaan haeavustuksia.fi-palvelun kautta, johon hakemus on jätetty 24.1.2025.

Hakija Tuusulan kunta 0131661–3
Vahvistan, että

- a) olen tutustunut hakuilmoitukseen sekä avustuksen käyttöä koskeviin ehtoihin
- b) avustuksen saajaa tai tämän edustajaa ei ole lainvoimaisella tuomiolla tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 47 luvun 6 a §:ssä tarkoitetusta rikoksesta tai ulkomaalaislain (301/2004) 186 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta taikka valtionavustuksen saajalle ei ole lainvoimaisella päätöksellä määrätty työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksua.

Yhteisön toiminnan kuvaus:

Tuusulan kunta hakee yhdessä Hyvinkään kaupungin, Järvenpään kaupungin, Nurmijärven kunnan, Mäntsälän kunnan, Pornaisten kunnan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa rahoitusta ruoka-aputoiminnan yhteishankkeeseen. Hankkeessa ovat mukana kaikki alueen kunnat ja hyvinvointialue sekä osatoteuttajina alueen keskeiset ruoka-aputoimijat verkostoineen.

Monialainen verkosto edistää asukkaiden ja erityisesti ruoka-avun asiakkaiden hyvinvointia ja osallisuutta mahdollistaen ruoka-avun järjestämisen järjestöjen, seurakuntien ja erilaisten yhteisöjen toimesta ja yhteistyöllä Keski-Uudellamaalla. Samalla edistetään palvelujen parempaa saavutettavuutta ruoka-avussa asioiville. Ruoka-avussa hyödynnetään kestäväällä tavalla hävikkiruokaa ohjaamalla sitä ihmisten ravinnoksi. Sen yhteydessä myös lisätään ihmisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia ja mahdollistetaan työtehtäviä vapaaehtoistyöntekijöille ja työllisyyttä edistävissä toiminnoissa oleville.

Hankkeessa vahvistetaan allianssimallista, eri sektorirajat ylittävää verkostoyhteistyötä ja kehitetään edelleen alueella jo toimivaa, elintarvikkeiden keskitettyä logistiikkaa toteuttavaa toimintamallia. Ruoka-apua toteuttavia järjestöjä tuetaan sekä taloudellisesti, että toimitiloja mahdollistamalla, sekä ohjaamalla toimintaa kohti kestävämpiä rakenteita. Ruoka-aputoimijoita tuetaan toiminnan järjestämisessä ja kootaan yhteistyöhön.

Hankkeeseen palkataan hankekoordinaattori, joka kokoaa ja fasilitoi alueen ruoka-avun verkostoja ja tuo yhteen erilaisia toimijoita vahvistaen ja lisäten heidän keskinäistä luottamusta ja yhteistyön edellytyksiä. Hankekoordinaattori toimii kuntalaisten, hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspinnalla edistäen palveluiden saavutettavuutta ja tiedonkulkua ruoka-avun osalta.

Ruoka-aputoiminnan hankeyhteistyö kuntien, seurakuntien ja hyvinvointialueen kanssa on osa laajempaa hyvinvointipoliittista kokonaisuutta, jossa hyte-johto ja eri sektoreiden asiantuntijat tekevät tiivistä kehitysyhteistyötä.

Osatoteuttajat:

1. Settlementti Louhela ry 0202932–5 koordinoi Yhdessä katettu -verkostoa ja sen hävikkielintarvikkeiden keskitettyä logistiikkaa Järvenpäässä. Yhdessä katettu -verkosto on keskeinen toimija alueella. Järjestö järjestää myös yhteisöllisiä ruokailuja omassa olohuonetoiminnassaan. Koko verkoston toiminnasta ilmoitetaan koordinoitusti Ruoka-apu.fi -palvelussa.

2. Järvenpään seurakunta 0202913–0 toimii Yhdessä katettu -verkostossa toteuttaen ja hyödyntäen hävikkielintarvikkeiden keskitettyä logistiikkaa ja järjestäen elintarvikkeiden jakoa sekä yhteisöllisiä ruokahetkiä säännöllisesti eri puolella Järvenpäästä. Toimija ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

3. Tuusulan seurakunta 0131666–4 toimii Yhdessä katettu -verkostossa toteuttaen ja hyödyntäen hävikkielintarvikkeiden keskitettyä logistiikkaa ja järjestäen elintarvikkeiden jakoa sekä yhteisöllisiä ruokailuja eri puolella Tuusulaa. Toimija ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

4. Kunnon Elämä ry 0222869–0 on vakiintunut ruoka-aputoimija, joka järjestää Tuusulan Jokelassa hävikkielintarvikkeiden jakelua viikoittain. Järjestö ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

5. Eväskassi ry 3130730–4 toteuttaa säännöllistä elintarvikkeiden jakelua Pohjois-Tuusulan ja Hyvinkään alueella. Ruoka-aputoimija ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

6. Autetaan yhdessä Tuusulassa ry 3387236–6 toteuttaa avustustoimintaa, joka sisältää elintarvikkeiden jakoa ja yhteisten ruokahetkien järjestämistä erityisesti maahan muuttaneiden henkilöiden parissa Tuusulan Hyrylässä. Toiminnasta ilmoitetaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

7. Leivänmurtajat ry 1576375–6 on vakiintunut ruoka-aputoimija Hyvinkäällä. Leivänmurtajat ry toimii Hyvinkään Helluntaiseurakunnan tiloissa järjestäen yhteisöruokailuja ja elintarvikkeiden jakoa paikallisten lahjoittajien lahjoittamista hävikkielintarvikkeista. Järjestö ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

8. Rusakot puskassa – kansalaistoimijoiden tuki ry 3380898–0 on vakiintunut ruoka-aputoimija, joka toimii Hyvinkään Paavolassa jakaen lahjoitettuja hävikkielintarvikkeita sekä järjestäen yhteisöllisiä aamiaisia ja lounaita. Järjestö ilmoittaa toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

9. Hyvinkään seurakunta 0125876–7 järjestää yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa sisältävää kohtaamispaikkatoimintaa ja diakoniatyötä Hyvinkäällä ja aikoo lisätä ruoka-aputoiminnan toteuttamista yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Toimija on sitoutunut ilmoittamaan toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

10. Leivän Tuki ry Brödets Stöd rf 2730036–1 on merkittävä ruoka-aputoimija, jolla on suuri hävikkielintarvikkeiden logistiikkakeskus Hausjärvellä. Elämän leipä jokaiselle -toiminnassa lahjoitetaan elintarvikkeita monelle eri ruoka-aputoimijalle laajalla alueella. Yhdistys toteuttaa yhteisöllisiä ruokailuja ja ruokajakelua Mäntsälässä Helluntaiseurakunnan tiloissa viikoittain tavoittaen ihmisiä laajalta alueelta. Toimija ilmoittaa tilaisuuksistaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

11. Mäntsälän seurakunta 0129266–6 toteuttaa yhdessä SPR:n ja MLL:n paikallisosastojen kanssa viikoittain Hävikkikahvila EkoTekoa, jossa tarjotaan pikkupurtavaa ja jaetaan hävikkielintarvikkeita. Seurakunnalla on myös yhteisöllisiä aamiaisruokailuja Mäntsälässä. On sitoutunut käyttämään Ruoka-apu.fi-palvelua toiminnastaan ilmoittamiseen.

12. Pornaisten Rauhanyhdistys ry 0675643–1 toteuttaa säännöllistä hävikkielintarvikkeiden jakelua yhteistyössä Pornaisten seurakunnan kanssa. Toiminta on vakiintunutta ja siitä ilmoitetaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

13. Rajamäen kyläyhdistys ry 2696389–2 toteuttaa Nurmijärven Rajamäellä hävikkiruoan jakelua useita kertoja viikossa yhteistyössä Nurmijärven seurakunnan kanssa. Toiminnasta ilmoitetaan Ruoka-apu.fi-palvelussa.

14. Suomen Punainen Risti Nurmijärven osasto 1019474–2 järjestää yhteisöllisiä iltoja yhdessä ruokaillen osana Help Center -toimintaansa. Toiminnasta ilmoitetaan ruoka-apu.fi -palvelussa.

Mahdolliset lisätiedot:

Osatoteuttajista Järvenpään ja Tuusulan seurakunnat ja Settlementti Louhela ry ylläpitävät alueella Yhdessä katettu -yhteistyöverkostoa yhdessä Järvenpään kaupungin kanssa. Verkostoon kuuluu useita yhteisöjä Keski-Uudenmaan alueelta, jotka järjestävät yhteisöllistä ruoka-avutoimintaa eri muodoissa hyödyntäen yhteisen logistiikkakeskuksen elintarvikkeita. Osatoteuttajien järjestämä toiminta hyödyttää siten vielä laajemmin alueen eri toimijoita, joita ovat verkostossa mukana olevat Järvenpään Vapaaseurakunta Arkki, Hyvinkään Vapaaseurakunta, Jalotus ry, Rinnekodit Wäylä/kansalaistoiminta Wärtsi, Kuumakillat/Järvenpään A-Kilta, Werkko ry, Tuusulanjärven Klubitalo/Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry, Lapsiperheiden Tuki ry, Järvenpään Kotiseurakunta, Keravan seurakunta ja Keski-Uudenmaan Kehitysvammaisten Tuki ry.

Kaikki hankkeen osatoteuttajat ovat oikeustoimikelpoisia ja toteuttaneet ruoka-apua eri muodoissaan jo useita vuosia. Osatoteuttajat ovat toimineet hyvässä yhteistyössä alueen kuntien ja hyvinvointialueen yhteisen ruoka-avun koordinaatiohankkeen kanssa vuoden 2024 aikana. Uusina osatoteuttajina on alueen seurakuntia, jotka ovat tehneet jo aiemmin yhteistyötä alueen ruoka-aputoiminnan toteuttamisessa. Nyt yhteistyötä voidaan edelleen vahvistaa. Toimijat ovat tehneet elintarvikehuoneistoilmoituksen ruoka-aputoiminnasta elintarvikevalvontaviranomaiselle. Toiminnasta on laadittu omavalvontasuunnitelma, jota päivitetään toiminnan lisääntyessä tai sen muuttuessa.

Kaikki osatoteuttajat sitoutuvat kohtelevaan toiminnassaan kohtaamia ihmisiä yhdenvertaisesti ja sitoutuvat syrjimättömyyteen.

Ruoka-avun saajan kunnioittava kohtelu ja tasa-arvoinen kohtaaminen ovat toiminnan keskiössä. Osatoteuttajat sitoutuvat siihen, että ruoka-avun saaminen ei edellytä osallistumista poliittiseen tai uskonnolliseen toimintaan, vaan ruoka-avun järjestäminen on erillään esim. seurakuntien uskonnollisesta toiminnasta. Osallistuminen toimintaan ei myöskään edellytä seurakuntaan tai yhdistykseen kuulumista. Varsinaisesta ruoka-avusta ei peritä maksua tai muuta vastiketta.

Osatoteuttajat ovat järjestäneet kohtaavaa toimintaa ruoka-avun muodossa joko sellaisenaan, mutta useimmiten osana muuta yhteisöllistä tai osallisuutta edistävää toimintaansa. Vuoden 2024 aikana verkostossa järjestettiin yhteensä yli 2500 ruoka-aputilaisuutta, joissa jaettiin yli 100 000 ruokakassia tai muuta avustuserää ja tarjottiin yli 20 000 ruoka-annosta. Ihmisiä tavoitettiin toiminnassa paljon ja kaikki ruoka-aputoimijat tarjosivat myös muuta apua, tukea, toimintaa tai palveluja tarjoamansa ruoka-avun yhteydessä. Näitä olivat mm. keskusteluapu, yhteinen ajanvietto, vertaistuki, neuvonta ja avustus lomakkeiden käytössä, tiedotus alueen muista palveluista sekä muu aineellinen apu, kuten vaatteet ja tavarat. Lisäksi järjestettiin muuta yhteistä tekemistä, kuten musiikin kuuntelua, pelaamista ja kulttuuri-iltoja.

Ruoka-aputoimintaa toteutetaan kaikkien kuntien alueella ja se tavoittaa ihmisiä myös laajemmalta alueelta. Verkostoyhteistyössä voi olla mukana osatoteuttajien lisäksi myös pienimuotoisempaa pop up -tyylistä ruoka-aputoimintaa alueella toteuttavia yhteisöjä.

Käyttötarkoitus

Mihin tarkoitukseen avustusta haetaan? (julkinen kuvaus)

Avustusta haetaan Keski-Uudenmaan alueella toteutettavan ruoka-aputoiminnan järjestämisestä ja toteutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Näitä ovat ruoka-apuun lahjoitetun lahjoitus- ja hävikkielintarvikkeiden kuljetuksesta, varastoinnista, jakelusta ja ruoka-aputilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Lisäksi kustannuksia aiheutuu yhteisöllisten ruokailujen järjestämisestä sekä koulujen linjastoruoan hävikin ohjaamisesta ruoka-apuun. Avustusta haetaan myös koordinointityöhön, jota tehdään ruoka-aputoiminnan kiinnittämiseksi laajemmin alueella tehtävään hyvinvointi- ja osallisuustyöhön, sekä hanketoimijoiden, osatoteuttajien ja muiden yhteistyökumppaneiden yhteistyön ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden edistämiseksi.

Tarkoituksena on ruoka-aputoiminnan jatkuminen alueella ja sen turvallinen ja vastuullinen toteuttaminen eri toimijoiden yhteistyönä. Ruoka-avun yhteydessä kohdataan vaikeassa elämäntilanteessa ja haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä, joita voidaan ohjata tunnistetun tarpeen mukaan heidän tarvitsemansa avun tai palvelun piiriin. Yhteistyöllä vahvistetaan ruoka-aputoiminnan yhteyttä muuhun kunnan, hyvinvointialueen, seurakuntien tai järjestöjen hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävään matalan kynnyksen toimintaan.

Hankkeessa lisätään eri toimijoiden tietoa alueella toteutettavasta toiminnasta ja palveluista, jonka seurauksena ruoka-aputoiminta kiinnittyy vahvemmin alueemme muihin hyvinvointia edistäviin palveluihin. Koordinaatiolla ja toimijoiden yhteistyön lisäämisellä edistetään myös ruoka-avun saavutettavuutta ja vaikuttavuutta. Hankkeessa vastataan myös yhdessä tunnistettuihin ruoka-avussa vaikuttaviin ilmiöihin ja tarpeisiin sekä lisätään ruoka-aputoimijoiden osaamista ruokaturvallisuuden, vastuullisen toiminnan ja ihmisten kohtaamisen osalta.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella asuu hieman yli 205 000 ihmistä kuuden kunnan alueella. Ruoka-aputoiminta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää, osallisuutta edistävää matalan kynnyksen vapatoimintaa, jota toteutetaan järjestöjen, seurakuntien ja uskonnollisten yhdyskuntien toimesta kustannustehokkaasti ja pienillä resursseilla. Ruoka-aputyöhön yhdistyy hävikkiruokan hyötykäyttö, ja sitä toteutetaan monimuotoisesti erilaisin muodoin, kuten elintarvikejakoina, yhteisöllisinä aterioina tai mukaan jaettavina ruoka-annoksina sekä monimuotoisesti osana erilaisia osallistumista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä toimintoja kansalaistoiminnassa.

Kaikki Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnat haluavat tukea alueellaan toimivia ruoka-aputoimijoita tämän hankkeen avulla. Valtionrahoituksen vakinaistamisen ja sen uudistuneiden hakukäytäntöjen myötä kunnat ovat yhä vahvemmin varmistamassa ruoka-aputoimijoiden rahoitusta ja sen myötä turvaamassa toiminnan jatkuvuutta.

Taustalla on vuoden 2024 hankeyhteistyöllä käynnistetty, aiempaa laajempi ruoka-aputoimijoiden verkostoyhteistyö, jonka jatkuminen halutaan varmistaa. Tarkoituksena on hyödyntää entistä paremmin hyväksi havaittuja käytänteitä ja vahvistaa ruoka-avun jatkuvuutta turvaavia yhteistyörakenteita.

Hankkeen tarve ja tausta:

Tunnistettuja tarpeita ruoka-aputoiminnan hankkeelle:

1. Tarve ruoka-aputoimijoiden työn ja olosuhteiden turvaamiseen ja parantamiseen

Ruoka-aputoiminnan asiakasmäärät ovat olleet kasvussa viime vuosina ja avun tarve ei ole vähenemässä. Kustannusten kasvaessa tarve ruoka-aputoiminnan rahoitukselle on ilmeinen. Toimijat ovat ilmaisseet rahoituksen tarpeensa kunnille. Ruoka-avun valtionrahoituksen saaminen alueen toimijoille varmistetaan tällä hankkeella vahvistaen samalla ruoka-aputoiminnan hyvin toimivien mallien jatkuvuus alueella. Taustalla on myös tahtotila vahvistaa alueen useiden eri toimijoiden yhteistyötä ja siten turvata tavoitteellisen ruoka-aputoiminnan jatkuvuutta. Hankkeen tarkoituksena on saattaa yhä enemmän yhteen erilaisia, autonomisia toimijoita sekä vahvistaa toimintamalleja, jotka yhdenmukaistavat eri toimijoiden ruoka-aputoimintaa kustannustehokkaampaan, turvallisempaan, ja laadukkaampaan toimintaan kaikkien osapuolten kannalta. Stigman hälventäminen

2. Tarve turvalliseen ja vastuulliseen ruoka-aputoiminnan varmistamiseen ja käytäntöjen yhtenäistämiseen

Ruoka-aputoiminnan järjestämisen kustannustehokkuuden, toimintavarmuuden ja laadun parantamiseksi tarvitaan yhtenäisiä käytäntöjä alueen toimijoille. Aiemmassa hankeyhteistyössä on kertynyt tietoa ja kokemusta eri toimijoiden ja alueiden tarpeista ja toimista niihin vastaamiseksi. Tarvitaan yhteisiä logistisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat vastuullisen ja laadukkaan toiminnan toteuttamista pienillekin toimijoille. On tunnistettu ilmiöitä ja riskejä ruoka-avun toteuttamisessa, joiden hallitsemiseen ja ratkaisemiseen tarvitaan koordinoitua yhteistyötä ja yhteisiä toimintatapoja. Yhteistyötä tulee tiivistää ja eri toimijoita ohjata vastuulliseen toimintatapaan mm. ruoka-avun saajien tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseksi. On myös tarve jakaa ajantasaista ja luotettavaa tietoa ruoka-avusta eri kohderyhmille mm. tiedolla johtamiseen.

3. Tarve linkittää ruoka-aputoiminta ja ruoka-aputoimijat muuhun alueella tehtävään hyvinvointityöhön sen vaikuttavuuden lisäämiseksi

Ruoka-aputoiminnassa tavoitetaan laajasti heikommissa asemassa olevia kuntalaisia, jotka eivät ole tarvitsemiensa palveluiden piirissä. On tunnistettu tarve lisätä toimenpiteitä, jotta nämä ihmiset saisivat myös muuta apua ja heidän kokonaisvaltainen hyvinvointinsa ja toimeentulonsa voisi parantua. Tarvitaan hanketoimijoiden keskinäistä yhteydenpitoa, tiedonvaihtoa, kokoontumisia ja keskustelua, sekä ruoka-apuun jalkautumista. Aiemmassa hankkeessa käynnistettyä tuloksellista hyvinvoinnin edistämisen yhteistyötä halutaan jatkaa, ja siten lisätä ruoka-avussa asioivien tietoisuutta ja ohjautumista yhteiskunnan muihin palveluihin.

Minkälaisia tavoitteita hankkeen toiminnalla on?

Tavoitteet:

1. Tukea ja mahdollistaa luotettavan ja saavutettavan ruoka-aputoiminnan järjestämisen edellytyksiä sekä ruoka-avun yhteistyöverkostojen toimintoja Keski-Uudellamaalla.
2. Vahvistaa yhteistyön rakenteita, jolla mahdollistetaan turvallisen, laadukkaan ja ammattimaisen ruoka-aputoiminnan toteuttamista.
3. Lisätä kuntien ja hyvinvointialueen sekä seurakuntien, yhdistysten ja muiden ruoka-aputoimijoiden yhteistyötä ja kiinnittää ruoka-aputoiminta entistä vahvemmin alueen hyvinvointityöhön.

Näiden tavoitteiden avulla edistetään ruoka-avun jatkuvuutta ja vastuullisuutta, sekä ruoka-avussa asioivien hyvinvointia ja osallisuutta. Hankkeessa tavoitteillaan entistä kattavamman kokonaiskuvan muodostumista ruoka-apua tarvitsevien ihmisten tuen tarpeista ja heidän ympärillään olevien verkostojen mahdollisuuksista vastata niihin.

Kohderyhmät:

1. Varsinainen kohderyhmä eli hankkeen toimijat ja osatoteuttajat

- Alueen ruoka-aputoimijat ja niiden muodostamat verkostot
- Kuntien ennaltaehkäisevä työ ja palvelut, kuten maahanmuuttopalvelut, ikäihmisten palvelut, työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut, lapsiperheiden palvelut ja muu kunnan ennaltaehkäisevä työ (hankkeet ym.)
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelut, kuten asiakasohjaus, mielenterveys- ja päihdepalvelut, aikuissosiaalityö, ikäihmisten ja vammaisten palvelut, nuorten palvelut jne.
- Seurakuntien palvelut, kuten diakoniatyö, yleinen seurakuntatyö, kasvatus- ja perhetyö

2. Välillinen kohderyhmä eli hankkeen osatoteuttajien kohderyhmä

- Ruoka-avun tarvitsijat:

Toiminta tavoittaa erityisesti vaikeassa elämäntilanteessa olevia tai muutoin haavoittuvassa asemassa olevia alueen asukkaita, joita on kaikissa eri ikäryhmissä: ikäihmiset, työttömät aikuiset ja nuoret, lapsiperheet, maahanmuuttajat

- Sosiaali- ja terveydenhuollon apua tarvitsevat, ei vielä palvelujen piirissä olevat kuntalaiset

3. Muut kohderyhmät viestinnän, tiedonsaannin ja päätöksenteon tueksi:

- Päättäjät ja alueen asukkaat
- Yrittäjät, elintarvikkeiden lahjoittajat, oppilaitokset ja muut sidosryhmät
- Kaikki ruoka-avun tarpeen tuntevat ihmiset ja työntekijät

Minkälaisia tuloksia toiminnasta oletetaan saatavan?

1. Tarkoituksenmukainen eri toimijoiden yhteistyö käytännön ruoka-aputoiminnassa ja sen järjestämisessä lisääntyy tehden osatoteuttajien toiminnan järjestämisestä helpompaa, joustavampaa, edullisempaa ja kustannustehokkaampaa. Erilaiset yhteistyön muodot käytännön ruoka-aputoiminnan järjestämisessä lisääntyvät esim. elintarvikkeiden lahjoitusten ja logistiikan osalta.

Yhdessä katettu -verkoston keskitetty logistiikka ja koordinoitu elintarvikkeiden jakelu toimivat hankkeen toimijoita yhdistävänä toimintamallina koko hankkeen toiminnassa alueelliset ja toimijakohtaiset erityispiirteet huomioiden. Kylmäkuljetukset ja muut logistiikan ratkaisut toteutetaan yhteistyössä ja olemassa olevia resursseja hyödyntäen. Toimintaan on hankittu tarpeen mukaista kuljetuskalustoa, jota hyödynnetään yhteiskäytössä.

2. Koulujen linjastoruoan hävikin hyödyntäminen ruoka-avussa lisääntyy. Hankkeen aikana toiminta laajenee. Hankkeen jälkeen Tuusulan kunnan ruokapalveluiden lisäksi myös ainakin Järvenpäässä ja Hyvinkäällä ruokapalveluja tuottavat yksiköt ohjaavat koulujen linjastohävikkiä ruoka-apuun yhteisen mallin avulla. Keskitetyt varastot jäähdytyslaitteineen mahdollistavat lahjoitetun linjastoruoan jäähdyttämisen, varastoinnin ja jakelun ruoka-aputoimijoille.

Verkostoyhteistyö ja eri toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu on lisääntynyt ja monipuolistunut tavoitteellisen yhteistyön edistämisen ja säännöllisten kokoontumisten seurauksena. Ruoka-aputoimijoiden keskinäinen yhteistyö ilman kunnan koordinoitua toimii myös arjen ongelmien ratkaisemiseksi keskinäisenä yhteistyönä.

Rakenteet ruoka-aputoiminnan toteuttamiseksi ovat olemassa ja mahdollistavat eri toimijoiden liittymisen yhteiseen ruoka-aputoiminnan kokonaisuuteen. Toimintamallina on monen eri toteuttajan yhteinen verkosto, jossa on yhdessä laaditut periaatteet ja toimintatavat toimivat ohjaavat toimintaa, jonka mukaan eri toimijat edistävät yhteisiä tavoitteita.

Toimijoiden väliset yhdyspinnat ovat lisääntyneet. On saatu aikaan toiminnan järjestämistä ohjaavia yhteisiä tavoitteita, toimintaperiaatteita, pelisääntöjä ja käytäntöjä. On myös jaettuja resursseja, kuten yhteiskäytössä olevaa kylmäsäilytystilaa ja yhteistä logistiikkaa elintarvikkeiden kuljetuksiin liittyen. Eri toimijoiden työnjako käytännön yhteistyössä on selkeytynyt ja toimijat ovat tunnistaneet itselleen sopivia rooleja yhteistyön toteuttamisessa.

3. Hankkeen eri toimijoiden tieto lisääntyy alueella toteutettavista toiminnoista ja järjestöjen, seurakuntien, kuntien ja hyvinvointialueen palveluista ja niiden saavutettavuudesta. Se lisää ruoka-avussa asioivien palveluihin ohjautumista, ja siten heidän hyvinvointia ja terveyttä. Tieto ruoka-avun saajien tilanteista ja avun tarpeen taustalla vaikuttavista syistä lisääntyy, ja heille osataan tarjota paremmin myös muita yhteiskunnan palveluja. Ruoka-avun yhteydessä toteutetaan entistä enemmän myös muuta ihmisten osallisuutta ja hyvinvointia edistävää toimintaa.

Hankkeen ruoka-aputoiminnasta ilmoitetaan Ruoka-apu.fi -palvelussa kattavasti. Sivustolta saadaan ajantasaista ja asiakkaat tavoitettavaa tietoa alueen ruoka-aputoiminnasta tiedottamiseen. Ruoka-apu.fi-palvelua hyödynnetään entistä paremmin asiakastyössä kuntien ja hyvinvointialueen neuvonta- ja ohjauspalveluissa. Se toimii sekä viestinnän että tilastoinnin alustana ruoka-aputoiminnan toteuttajilla.

Ruoka-aputoiminta ja sen vaikuttavuus ja luotettavuus tulevat näkyväksi alueella. Hankkeen tuloksena saadaan alueen ruoka-aputoiminnan tilanteen ja toimintamallien kuvaus. Ruoka-aputoiminta ja sen vaikuttavuus ja luotettavuus tulevat näkyväksi alueella. Tuloksena saadaan lisää ja aiempaa täsmällisempää tietoa ja tilastoja ruoka-aputoiminnasta ja sen volyymeista alueella. Hankkeesta kertyy tilastotietoa sekä laadullista tietoa alueen ruoka-aputoiminnasta.

Miten tavoitteiden saavuttamista seurataan ja arvioidaan?

Hankkeen suunniteltujen toimenpiteiden edistymistä ja tavoitteiden saavuttamista seurataan säännöllisissä ohjausryhmän kokouksissa, joissa hankekoordinaattori esittelee hankkeessa toteutettuja toimienpiteitä ja niiden edistymistä. Ohjausryhmässä on eri kuntien, hyvinvointialue Keusoten sekä valtakunnallisten hankkeiden (SPR ja Kirkkopalvelut) edustajia. Ohjausryhmässä arvioidaan hankkeen toteutukseen vaikuttavia asioita ja tehdään niitä koskevat päätökset.

Ohjausryhmän jäsenet vievät tietoa hankkeen toteutuksesta omien kuntiensä eri johtoryhmiin ja luottamushenkilöille, sekä tuovat tietoa hankkeen toteutukseen vaikuttavista asioista. Hankkeen tavoitteiden saavuttamista seurataan lisäksi kuntien omassa tavoiteseurannassa, esim. osavuosikatsauksissa ja hyvinvointiraportoinnissa.

Hankekoordinaattori vierailee hankkeen alussa ja sen edetessä kuntien eri lautakunnissa ja tarkoituksenmukaisissa toimielimissä tiedottamassa hankkeen tavoitteista ja niiden edistymisestä.

Hankekoordinaattori pitää säännöllisesti yhteyttä ruoka-aputoimintaa toteuttavien osatoteuttajien kanssa, vierailee heidän toiminnassaan ja dokumentoi toimintaa. Hankekoordinaattori myös käy keskusteluja ja edistää aktiivisesti käytännön yhteistyöratkaisujen löytymistä ja niiden käynnistämistä ruoka-aputoimijoiden kesken.

Hankkeessa järjestetään kokoontumisia ja yhteistä tiedottamista ajankohtaisista ja tarpeellisista asioista keskustelua varten. Hankekoordinaattori pyytää osatoteuttajilta tarvittavia seurantatietoja toiminnan toteuttamisen ja talouden toteutumisen osalta säännöllisin väliajoin. Hankekoordinaattori seuraa ruoka-aputoimijoiden viestintää ja toiminnasta ilmoittamista Ruoka-apu.fi-palvelussa ja varmistaa sen toteutumisen.

Hankkeen aikataulun, suunniteltujen toimenpiteiden ja kustannusten toteutumisen seurantaa toteuttaa hankehallinnoijan palkkaama hankekoordinaattori. Hän pitää yhteyttä eri hanketoimijoiden, hankehallinnoijan, rahoittavan viranomaisen ja valtakunnallisten koordinaatioiden ja hankkeiden kanssa. Hankehallinnoija vastaa tarvittavien asiakirjojen laatimisesta ja toimittamisesta rahoittajalle pyydetyn aikataulun puitteissa.

Hankkeessa tehdään jatkuvaa arviointia tavoitteiden edistymisestä ja osatoteuttajien ruoka-aputoiminnan toteutumisesta. Osatoteuttajilta ja hankekumppaneilta kerätään palautetta yhteistyöstä ja sen sujumisesta vuosittain.

Hankkeen kanssa yhteistyönä toteutetaan myös sosiaalialan YAMK-opinnäytetyö, josta saadaan tietoa alueen ruoka-avun asiakkaiden tilanteesta ja tarpeista. Niitä tuloksia käytetään hankkeen toiminnan kehittämisessä.

Mahdolliset lisätiedot:

Vaikutukset

Järjestöjen, seurakuntien, kuntien ja hyvinvointialueen (Keusote) kumppanuudella hyvinvoinnin edistämiseen liittyvä toiminta saadaan lähemmäs kuntalaisia. Samalla vahvistetaan kuntalaisten äänen kulumista.

Ruoka-aputoimijat: Ruoka-avun tarpeeseen vastataan tehokkaasti, laadukkaasti ja ruokaturvallisuudesta huolehtien. Alueen toimijat toimivat verkostona ja prosessit ovat kehittyneet yhteistyöllä entistä turvallisemmaksi ja avun saajaa kunnioittavaksi. Toiminnan suunnittelu on helpompaa, kun avustuksella on saatu tehtyä jatkuvuutta turvaavia hankintoja ja edistetty resurssien yhteiskäyttöä.

Kunnat ja hyvinvointialue: Tiedolla johtaminen, ilmiölähtöisyys, resurssiviisaus, materiaalien kestävä käyttö

Hiljaisen tiedon ja näkymättömien ihmisten "esiin tuominen", äänen antaminen niille, joilla ääntä ei ole. Keski-Uudenmaan kuuden kunnan näkökulmasta hankkeen positiivisia vaikutuksia ovat kuntalaisten ja kunnan hyvinvoinnin, terveyden, ekonomisuuden, ekologisuuden, elinvoiman, työllisyyden, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden edistäminen.

Yhteisöissä: Lisääntynyt turvallisuudentunne, yhteisön koherenssi ja toiminnan varmuus

Yksilötasolla: Oikean avun saaminen, osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääntyminen, toimeentulon helpottuminen. Myönteiset taloudelliset vaikutukset ruoka-avun saajalle, kun toimeentuloon saa joustoa ruoka-avun myötä. Ruoka-avun yhteydessä annettava muu aineellinen apu tai lemmikkien ruoka lisäävät myös toimintamahdollisuuksia.

Yhteiskunnalliset vaikutukset: Heikommissa asemassa olevien kuntalaisten hyvinvointi lisää yleistä turvallisuutta myös koko alueella. Hävikin ohjaaminen ihmisten käyttöön edistää ekologisuutta ja kestävä kehitystä (agenda 2030).

Alueella on myös tiedostettu ruoka-aputoiminnan mahdolliset kielteiset vaikutukset, kuten se, että ruoka-avun tarjoaminen voi myös lisätä kysyntää ja estää tai viivästyttää ongelmien taustalla oleviin syihin puuttumista.

Hankkeen toteuttamiseen ja tavoitteiden saavuttamista varmistamaan Keski-Uudenmaan kunnat ja hyvinvointialue palkkaavat hankekoordinaattorin, jolla on asiantuntemusta ja osaamista ruoka-aputoiminnasta, verkostoyhteistyöstä sekä hankehallinnoinnista. Koordinaattori työskentelee osaaikaisesti 60%:n työajalla ja hänet palkataan työsuhteeseen Tuusulan kunnalle. Työpanos kohdistuu osatoteuttajien toiminnan ja yhteistyön edistämiseen kaikkien kuntien alueella sekä eri yhteistyötahojen väliseksi yhteyshenkilöksi. Koordinaattori vastaa myös hankkeen hallinnoinnista, yhteydenpidosta rahoittajaan ja valtakunnallisin kumppaneihin. Hankekoordinaatio nähdään edellytyksenä hankkeen toteutukselle.

Minkälaista toimintaa avustuksella toteutetaan hankehallinnoinnin osalta?

Toimenpiteet tavoitteen 1. edistämiseksi:

- Sovitaan yhteisistä toimintatavoista ja hankkeen toteutuksesta kaikkien hankkeen osatoteuttajien kanssa. Sitoutetaan toteuttajat vastuulliseen ja turvalliseen ruoka-avun järjestämiseen ja rahoituksen ehtojen mukaiseen toimintaan. 04/25
- Neuvotellaan osatoteuttajien kanssa kustannuksista ja hankinnoista. Ohjataan avustuksen käyttöä kohdentumaan kustannuksiin, jotka vahvistavat ruoka-aputoimijoiden toimintaedellytyksiä ja toiminnan jatkumista. 04–06/25
- Kohdennetaan myönnettyä avustusta osatoteuttajille ja tehdään sopimukset avustuksen käytöstä. Delegoidaan valtionavustusta hankkeen osatoteuttajille. 05–07/25
- Varmistetaan ja edistetään tarkoituksenmukaisten hankintojen toteutumista. 08–12/25
- Tuetaan osatoteuttajia resurssien yhdistämisessä ja edistetään yhteisten ratkaisujen käynnistymistä esim. elintarvikkeiden kuljetusten ja varastoinnin osalta. 08–12/25
- Edistetään koulujen ateriapalveluiden hävikin hyödyntämistä ja ehdotetaan ratkaisuja sen ohjaamiseksi turvallisesti ruoka-apuun yhdessä osatoteuttajien ja ruokapalvelujen henkilökunnan kanssa. 08–12/25
- Kerätään seuranta- ja raportointitietoja hankkeen toteutuksesta 12/25-01/2026 ja 08-12/2026

Toimenpiteet tavoitteen 2 edistämiseksi:

- Toteutetaan alueellista koordinaatiotyötä ruoka-aputoiminnan laadulliseen ja sisällölliseen toiminnan vahvistamiseksi. 04/2025-
- Tarjotaan tukea ja tietoa ruoka-aputoimijoille toiminnan jatkumista, ennakoitavuutta ja toteuttamisen edellytyksiä turvaamaan. 08–12/25-
- Vahvistetaan lahjoitetun ruoan saatavuutta turvaavia toimintoja ja edistetään lahjoittajien keskittämistä ja kestäviä logistisia ratkaisuja. 01-07/2026
- Autetaan parantamaan ruokaturvallisuutta ruoka-aputoimijoiden osalta kouluttamalla ja säännöllisellä yhteistyöllä elintarvikevalvonnan kanssa. 08–12/25 ja 01-07/2026
- Järjestetään säännöllisiä kokoontumisia hankkeen toimijoiden kesken. Edistetään hankkeen ruoka-aputoimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja siten vahvistetaan toimijoiden tukiverkoston. 08–12/25 ja 01-07/2026

Toimenpiteet tavoitteen 3 edistämiseksi:

- Säännöllinen yhteydenpito ruoka-aputoimijoiden, kuntien ja hyvinvointialueen palveluiden kanssa. 04/2025-
- Toteutetaan ohjausryhmätyöskentely: järjestäytyminen, säännölliset kokoukset, yhteisten asioiden käsittelyn valmistelu ja dokumentointi.
- Järjestetään tilaisuuksia, joissa hyvinvointialueen sote-palveluiden henkilökunta perehdyttää ja tiedottaa ruoka-aputoimijoita palveluista ja muusta ajankohtaisesta tiedosta. 08/2025-

- Tiedotetaan hanketoimijoiden työntekijöitä ruoka-avusta alueella ja ohjataan siitä tiedottamiseen asiakastyössä Ruoka-apu.fi-palvelua hyödyntäen. 05/2025-
- Edistetään eri palveluiden edustajien jalkautumista ruoka-aputoimintaan, mm. kuntien, seurakuntien ja Keusoten etsivä, jalkautuva ja kohtaava työ 08/2025-
- Tuotetaan tarvittavaa tietoa alueen palveluista ruoka-aputoimintaan jaettavaksi ja asiakkaille tiedotettavaksi ja toimitetaan ruoka-apuun esim. esitteitä ja palvelu- sekä yhteydenottolomakkeita. 05/2025-
- Kootaan ruoka-aputoimijoiden, kunta- ja sotetoimijoiden verkostoja yhteistyön ja tiedonkulun lisäämiseksi sekä tiedolla johtamisen ja päätöksenteon tueksi. 06/2025
- Vieraillaan ruoka-aputoiminnassa ja kerätään tietoa tiedolla johtamiseksi. 05/2025-

Minkälaista ruoka-aputoimintaa avustuksella toteutetaan?

Hankkeessa avustettava ruoka-aputoiminta toteutuu osatoteuttajien toimintana. Osatoteuttajia on hankkeessa kaikista hyvinvointialueen kunnista, ja toiminta tavoittaa laajasti avun tarvitsijoita. Osatoteuttajat ovat keskenään erilaisia ja toiminta on monimuotoista. Osa hankkeen ruoka-aputoiminnasta toteutuu elintarvikkeiden jakeluna, kun taas osa toiminnasta yhdistyy muuhun kohtaamispaikkatoimintaan. Kaikki osatoteuttajat järjestävät säännöllisesti ruoka-aputilaisuuksia. Niissä hyödynnetään hävikki- tai lahjoituselintarvikkeita ja toteutetaan ainakin osittain tai jopa kokonaan vapaaehtoistyönä.

Hankkeessa vahvistetaan ruoka-avun järjestämiseksi alueella toimivia verkostoja, joissa elintarvikkeiden logistiikka, varastointi ja jakelu toteutetaan eri toimijoiden yhteistyönä kustannustehokkaasti ja toimintavarmuuden lisäämiseksi. Alueella toimii kaksi toimijaa, joilla on ruoka-apuun lahjoitettujen elintarvikkeiden logistiikkakeskus. Näitä hyödyntävät myös muut ruoka-aputoimijat noutaen elintarvikkeita ruoka-aputoiminnan järjestämiseksi.

Hankkeessa ohjataan Tuusulan kunnan ruokapalveluiden linjastohävikkiä ruoka-avun verkoston käyttöön yhteisen Yhdessä katettu -logistiikkakeskuksen kautta. Logistiikka ja kuljetukset hoituvat Settlementti Louhela ry:n ja Tuusulan seurakunnan toimesta. Järvenpäässä ja Hyvinkäällä aiotaan aloittaa yhteistyö ruokapalveluiden kanssa koulujen linjastohävikin hyödyntämiseksi alueen ruoka-aputoimijoiden toiminnassa.

Toimenpiteet tavoitteen 1. edistämiseksi:

- Noudetaan lahjoituksena saatuja elintarvikkeita sovitusti eri lahjoittajilta ruoka-aputoiminnassa hyödynnettäviksi.
- Pidetään yhteyttä lahjoittajiin ja vapaaehtoistyöntekijöihin toiminnan toteuttamiseksi.
- Kuljetetaan, pakataan ja varastoidaan elintarvikkeita käyttötarkoituksen mukaisesti ruoka-avussa hyödynnettäväksi.
- Hankitaan kylmäkuljetukseen soveltuvia kuljetuskalusteita ja varusteita sekä toiminnan toteuttamiseen tarvittavia välttämättömiä aineita, tavaroita ja tarvikkeita (kuvattu hankinnat - osiossa).
- Järjestetään puitteet sekä hankitaan säilytys- ja jäähdytyskalusteet lahjoitetun linjastohävikin vastaanottamiseksi ja siten ruoka-avussa hyödynnettäväksi.

- Hyödynnetään lahjoitettua linjastohävikkiä tarjoilemalla sitä ruoaksi tai jakamalla sitä ihmisille kotiin vietäväksi.
- Jaetaan pakattuja elintarvikkeita ruoka-apuna ruoka-apuohjeen (Ruokavirasto) mukaisesti.
- Järjestetään yhteisöllisiä ruokailuja ja erilaista kohtaavaa toimintaa lahjoitetun ruoan mahdollistamana, esim. aamupalahetket, hävikkikahvila, yhteisölounaat.

Toimenpiteet tavoitteen 2. edistämiseksi:

- Perehdytetään vapaaehtoistyöntekijöitä elintarvikkeiden käsittelyyn, kuljettamiseen ja säilytykseen liittyvistä turvallisista toimintatavoista.
- Päivitetään omavalvontasuunnitelma toimintaa vastaamaan ja toteutetaan siihen kirjattua omavalvontaa.
- Vahvistetaan keskitetyn logistiikan ja logistisen yhteistyön mallia lisäämällä yhteisiä elintarvikkeiden kuljetuksia. Hankitaan siihen tarkoitukseen kuljetuskalustoa, esim. leasing-auto. Järjestetään kuljettajat eri toimijoiden piiristä.
- Keskitetään elintarvikkeiden varastointia logistiikkakeskuksiin ja hyödynnetään elintarvikkeiden hankinnassa isoja terminaaleja, kuten Yhdessä katettua ja Leivän Tuki ry:n varastoa.
- Ohjataan ruokapalveluiden linjastohävikkiä ruoka-aputoimijoiden käyttöön ensin ainakin Tuusulassa, Hyvinkäällä ja Järvenpäässä. Tässä hyödynnetään keskitetyn logistiikan mahdollisuuksia jäähdyttämiseen keskitetysti.

Toimenpiteet tavoitteen 3. edistämiseksi:

- Tarjotaan ihmisille myös muuta toimintaa ja tukea ruoka-avun yhteydessä, esim. tietoa palveluista ja mahdollisuus keskusteluun ja neuvontaan.
- Osallistutaan koulutuksiin ja tilaisuuksiin yhteistyön ja tiedon lisäämiseksi ruoka-avun yhteydessä annettavasta tiedosta, avusta ja tuesta.
- Järjestetään ruoka-apu ihmisiä tasa-arvoisesti ja syrjimättömästi kohdellen.
- Pidetään yhteyttä muiden hanketoimijoiden kanssa ja lisätään yhteistyötä käytännön tasolla.

Minkä kuntien alueella ruoka-aputoimintaa järjestetään?

Toimintaa järjestetään Hyvinkään, Järvenpään, Tuusulan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Pornaisten sekä Keravan alueella.

Hyvinkäällä ruoka-apua järjestävät Rusakot Puskassa -kansalaistoimijoiden tuki ry Yhteisöotalo Onnin tiloissa Hyvinkään Paavolassa, Helluntaiseurakunnalla Hyvinkään Martissa toimiva Leivänmurtajat ry sekä tuusulalainen Eväskassi ry, jonka ruoka-avun jako tapahtuu Hyvinkään puolella Palopurolla. Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö auttaa aktiivisesti vähävaraisia kuntalaisia diakonian osto-osoituksin ja kohtaamisaikatoiminnan kautta ollen kiinnostunut toteuttamaan ruoka-apua yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa hankkeessa. Lisäksi myös mm. Hyvinkään Vapaaseurakunta tukee alueen asukkaita erilaisin ruoka-aputoiminnoin.

Järvenpäässä toimii v. 2017 aloittanut Yhdessä katettu -verkosto, joka toteuttaa allianssimallilla yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävää toimintaa monimuotoisen ruoka-apun keinoin. Setlementti Louhela ry koordinoi verkoston käytännön toimintaa, joka perustuu ruoka-apuun lahjoitetun hävikkiruokan keskitettyyn varastointiin ja logistiikkaan ja sen hyödyntämiseen ruoka-aputyössä. Kauppojen ja elintarviketoimijoiden lahjoittamat elintarvikkeet varastoidaan keskitetysti ja ohjataan verkoston eri toimijoiden kautta ruoka-apua tarvitsevien ihmisten käyttöön. Verkoston yhteinen hävikkiterminaali on ruoka-aputoimijoiden käytössä. Verkoston toimijat, mm. Järvenpään seurakunta, järjestävät erilaisia tilaisuuksia, kuten elintarvikkeiden jakoa, yhteisöruokailuja, aamupala- ja kahvittehetkiä sekä muita osallisuutta edistäviä tilaisuuksia ruoan äärellä. Verkoston ruoka-aputoiminta ulottuu laajalle alueelle hyvinvointialueella ja Keravalla.

Tuusulassa ruoka-aputoimintaa järjestävät Jokelan alueella hävikkielintarvikkeita jakavat Kunnon Elämä ry ja Eväskassi ry. Tuusulan Hyrylässä ruoka-apu on suunnattu erityisesti Ukrainasta tulleeille pakolaisille järjestettävänä avustustoimintana Autetaan yhdessä Tuusulassa ry:n toimesta. Lisäksi Tuusulan seurakunta on yksi keskeisistä toimijoista järjestäen aktiivisesti diakoniaruokailuja ja auttaen vähävaraisia kuntalaisia hävikkiruokaa jakaen. Tuusulan seurakunta toimii yhteistyössä Yhdessä katettu -verkoston keskitetyn logistiikan järjestämiseksi.

Mäntsälässä ruoka-apua tarjoavat Leivän Tuki ry yhdessä Helluntaiseurakunnan kanssa sekä Mäntsälän seurakunta yhdessä SPR:n Mäntsälän osaston sekä MLL Mäntsälän paikallisyhdistys ry:n kanssa. Mäntsälän seurakunta ja yhdistysten vapaaehtoistyöntekijät järjestävät Ekoteko-hävikkikahvilan kohtaamispaikkatoimintaa kerran viikossa. Kahvilassa tarjotaan lahjoituselintarvikkeista valmistettua pientä syötävää ja hävikkituotteita tuotteita kotiin vietäväksi. Helluntaiseurakunta järjestää viikoittain Elämän leipä jokaiselle -tilaisuuden, jossa tarjolla on lämmintä ruokaa ja elintarvikkeita mukaan otettavaksi. Leivän Tuki ry on helluntaiseurakunnan ruoka-aputoiminnasta vastaava yhdistys, jolla on logistiikkakeskus Hausjärvellä. Sen kautta todella monet eri ruoka-aputoimijat saavat elintarvikkeita toimintansa toteuttamiseen.

Nurmijärvellä ruoka-apu on keskittynyt Rajamäelle, jossa paikallisten lahjoittajien lahjoittamia elintarvikkeita jaetaan Nurmijärven seurakunnan ja Rajamäen kyläyhdistyksen yhteistyönä useita kertoja viikossa. SPR:n Nurmijärven osasto järjestää kohtaamispaikkatoimintaa yhteisen ruokailun merkeissä viikoittain.

Pornaisissa ruoka-aputoiminnasta vastaa Pornaisten Rauhanyhdistys ry, joka on toiminut Pornaisten seurakunnan yhteistyökumppanina useita vuosia järjestäen ruoka-aputoimintaa iltaisin Pornaisissa Rauhanyhdistyksen tiloissa useita kertoja viikossa. Toiminta toteutuu yhteistyönä Pornaisten seurakunnan diakoniatyöntekijän ja yhteisten vapaaehtoisten kanssa.

Toiminta tavoittaa laajasti asukkaita Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelta ja sen ympäristöstä. Hankkeen ruoka-aputoiminnan asiakaskunnan kotikuntia ovat ainakin Järvenpää, Hyvinkää, Tuusula, Nurmijärvi, Pornainen, Kerava, Sipoo ja Riihimäki.

Kerätäänkö osatoteuttajien toiminnasta seurantatietoa tai onko se mahdollista hankeaikana?

Osatoteuttajien toiminnasta kerätään seurantatietoja hankeaikana ja sen päätteeksi vuosittain. Osatoteuttajat ovat sitoutuneet raportoimaan toiminnastaan seuraavasti:

1. Järjestettyjen ruoka-aputilaisuuksien määrä
2. Ruoka-aputilaisuuksiin osallistuneiden tai ruoka-apua saaneiden ihmisten määrä

3. Ruoka-avussa hyödynnetyn hävikki- tai lahjoitusruoan määrä ilmoitettuna toiminnan toteutuksen mukaan joko jaettujen ruokakassien, -erien, ruoka-annosten määränä tai kilogrammoina
4. Toiminnan järjestämiseen osallistuneiden henkilöiden määrä ja työmäärä tunteina
5. Ruoka-avun yhteydessä tarjottu muu apu, tuki, ohjaus tai toiminta
6. Muut huomiot ruoka-avun toteuttamiseen, lahjoitusruoan määrään ja laatuun tai ruoka-avussa asioiviin ihmisiin liittyen (anonymisti).

Hankkeen osatoteuttajat ovat sitoutuneet keräämään myös muuta pyydettyä seurantatietoa, mikä katsotaan hankeaikana tarpeelliseksi.

Ruoka-aputoiminnan hankeyhteistyö on osa laajempaa hyvinvointipoliittista kokonaisuutta, jossa alueen kuntien hyte-johto ja eri sektoreiden asiantuntijat tekevät tiivistä kehitysyhteistyötä. Verkostossa on mukana lähes kaikki keskeiset, tunnistetut toimijat, jotka osallistuvat ruoka-avun yhteistyön tavoitteelliseen edistämiseen. Mukana toiminnan kehittämisessä ja yhteistyötavoitteiden edistämässä on hankehallinnoijan lisäksi alueen muiden kuntien edustajat ja heidän kauttaan on yhteys kuntien eri toimialoihin. Myös alueen seurakuntien ja hyvinvointialueen kanssa on tiivis yhteys hankkeessa.

Kuvaa hankkeen yhteistyöverkostoa ja sen toimintaa.

Toimijoiden roolit hankkeessa:

Tuusulan kunta vastaa hankkeen hallinnoinnista, koordinoinnista sekä avustusten delegoinnista osatoteuttajille. Hankekumppaneina toimivat hyvinvointialueen muut kunnat ja hyvinvointialue, jotka osallistuvat aktiivisesti verkoston ja ohjausryhmän toimintaan sekä rahoittamaan koordinaatiota. Kuntien ja hyvinvointialueen sekä seurakuntien eri palveluista tiedotetaan hankkeessa ja viedään tietoa ruoka-aputoiminnan asiakkaiden saataville.

Etsivää nuoriso- ja vanhustyötä, jota toteutetaan yhdessä seurakuntien ja hyvinvointialueen palvelujen kanssa tiedotetaan alueen eri ruoka-aputoiminnasta. Palveluista jalkaudutaan ruoka-aputoimintaan mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan. Eri palveluista vastaaviin yksiköihin (maahanmuuttaja- ja työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut, ikäihmisten palvelut) viedään tietoa ruoka-avussa tavoitettavien ihmisten palvelun tarpeesta ja vaihdetaan tietoa puolin ja toisin ruoka-aputoimijoiden verkostossa. Kuntien ruokapalvelut tai ostopalvelun tuottajat ovat mukana yhteistyössä ratkaisemassa koulujen linjastohävikin ohjaamista ruoka-apuun. Sen toteutumista edistetään yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa hankeaikana.

Hyvinvointialue Keusoten toimialoilta vahvistetaan yhteistyötä ja hankkeen toimijoiden osaamista tunnistaa sosiaalipalveluihin sekä mielenterveys ja päihdepalveluihin ohjaamisen tarve sekä kouluttaa ruoka-avun henkilöstöä ohjaamaan asiakkaita Keusoten palveluihin yhdessä järjestötoimijoiden kanssa. Koukutettuja kokemusasiantuntijoita jalkautuu ruoka-aputoimintaan Keusoten ja järjestöjen yhteistyönä. Keusotesta osallistutaan yhteistyöpalaveriin ja jalkaudutaan erikseen sovitusti. Lähineuvontapisteitä on hyvinvointialueen kaikissa kunnissa (paitsi Pornainen), jolloin ne toimivat hankkeessa yhteistyökumppaneina.

Osatoteuttajat vastaavat hankkeessa toteutettavan ruoka-aputoiminnan järjestämisestä ja siitä ilmoittamisesta.

Tavoitteellinen yhteistyö hankkeessa:

Koordinoitu verkostoyhteistyö on keskeisessä roolissa tavoitteellisen, eri sektorirajat ylittävän yhteistyön toteutumisessa. Tavoitteellinen eri toimijoiden yhteistyö varmistetaan hankkeessa säännöllisen tiedonvaihdon ja yhteisten kokoontumisten avulla. Hankkeessa jatketaan jo käynnistettyä ruoka-avun ilmiöiden ja toimijoiden tarpeiden tunnistamista ja niihin ratkaisujen etsimistä yhdessä hyvinvointialueen, kuntien ja ruoka-aputoimijoiden edustajien kanssa.

Käytännön yhteistyötä edistetään tavoitteiden mukaisesti vahvistamalla allianssimallisen Yhdessä katettu -toimintamallin rakenteita ja laajentamalla sen hyviä käytänteitä myös muille hankkeen toteutusalueille. Olemassa olevaa hävikkielintarvikkeiden keskitettyä logistiikkatoimintaa laajennetaan mahdollistamaan yhä useampien ruoka-aputoimijoiden mahdollisuuksia hyödyntää keskustajoukkoille lahjoitettuja hävikkielintarvikkeita. Leivän Tuki ry:n logistiikkakeskus palvelee jatkossa laajemmin myös hankkeen muita ruoka-aputoimijoita.

Ruoka-aputoimijoita ja heidän osaamistaan ihmisten kohtaamisessa ja muun toiminnan järjestämisessä ruoka-avun yhteyteen tuetaan seurakuntien diakoniatyön mukanaololla ja yhteistyöllä. Tämä toteutuu mm. diakonien ja muiden kohtaamistyön ammattilaisten vierailuna ruoka-aputoiminnassa. Ruoka-aputoimijoiden osaamista lisätään myös ruokaturvallisuuden ja vastuullisuuden osalta hyödyntämällä valtakunnallisia verkostoja ja eri toimijoiden osaamista.

Minkälaista viestintää hankkeessa tehdään?

Hankkeesta viestitään ruoka-aputoimijoille ja sidosryhmille heti, kun rahoituspäätös on saatu. Hankkeen sisällöllinen viestintä kohdistuu erityisesti hankkeen varsinaiselle kohderyhmälle, eli osatoteuttajille sekä kuntien ja hyvinvointialueiden eri yksiköihin. Viestintäkanavana toimivat sähköpostitse tiedottaminen sekä puhelimitse tapahtuva yhteydenpito yhteyshenkilöihin.

Viestintä ja alueella toimivasta ruoka-avusta tiedottaminen laajasti kuntien ja hyvinvointialueen eri yksiköihin palveluohjauksen tueksi on yksi hankkeen toimenpiteistä.

Ruoka-apua tarvitsevia tai siitä hyötyviä ihmisiä kohtaavia kuntien ja hyvinvointialueen työntekijöitä tiedotetaan erityisesti Ruoka-apu.fi -palvelusta, josta on mahdollista nähdä, mitä toimintaa, milloin ja missä järjestetään. Tämän sivuston hyödyntämiseen palveluissa kannustetaan. Viestintäkanavana toimivat sähköpostitse tiedottaminen ja laaditut tiedotteet ja infomateriaali, jota jaetaan kuntien ja hyvinvointialueen tiedottamisesta vastaaville tahoille.

Hanke viestii toiminnastaan yleisesti kaikille alueen asukkaille hankehallinnoijan, eli Tuusulan kunnan internetsivuilla sekä hankkeesta laadittavin tiedottein. Tiedotteita julkaistaan säännöllisesti ja useasti hankeaikana. Tiedotteet julkaistaan ja jaetaan myös muiden hankkeessa olevien tahojen viestintäkanavissa, eli internet-sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa linkejä jakaen.

Viestinnästä vastaavat hankkeeseen palkattava työntekijä sekä kuntien ja hyvinvointialueen yhteyshenkilöt.

Yhteistyö valtakunnallisen ruoka-aputoimijoiden verkoston ja kehittämishankkeen kanssa

Hankkeessa tehdään yhteistyötä Suomen Punaisen Ristin ruoka-avun koordinaation kehittämishankkeen kanssa. Yhteistyö on molemminpuolista viestintää valtionavustusta ja ruoka-aputoimijoita koskevista aiheista sekä tiedonvaihtoa ruoka-avun tilannekuvan ylläpitämiseksi. Kannustamme hankkeen osatoteuttajia osallistumaan Suomen Punaisen Ristin,

Ruoka-apu.fi-palvelun ja Sininauhaliiton järjestämiin valtakunnallisiin ruoka-avun kuukausittaisiin verkkotapaamisiin sekä alueen hävikkiterminaalieja ottamaan osaa SPR:n koordinoimaan hävikkiterminaaliverkostoon.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä myös Kirkkopalveluiden Ruoka-apu.fi -toiminnan kanssa. Yhteistyö sisältää verkostoyhteistyötä, asiantuntijaosaamisen vaihtoa ja viestinnällistä yhteistyötä. Hankkeen toimijat ilmoittavat ruoka-apatapahtumistaan Ruoka-apu.fi-palvelussa. Hankkeessa mukana olevat kunnat hyödyntävät Ruoka-apu.fi-sivustolle kertyvää seuranta- ja tilastotietoa ruoka-aputoiminnan kehittämistyössä sekä kannustavat toimijoita raporttoimaan toiminnastaan palvelun kautta. Ruoka-apu.fi antaa konsultaatiotukea ja tuottaa yhdessä hankkeen kanssa ajankohtaisia ja hyödyllisiä sisältöjä alueellisiin verkostotapaamisiin. Ruoka-apu.fi osallistuu hankkeen eri työryhmiin ja on hankkeen ohjausryhmänjäsen.

Minkälaisia riskejä toimintaan liittyy? Miten niihin ollaan varauduttu?

Riskit ja niihin varautuminen:

1. Keskeisten toimijoiden tai yhteyshenkilöiden vaihtuminen tai poistuminen yhteistyöverkostosta, jolloin hanketta koskeva osaaminen ja asiantuntijatieto katoaa ja hankehallinnoijan ja hankekumppaneiden panos ei riitä hankkeen toteuttamiseen suunnitelman mukaan.

-Hankkeen käytännöt on kuvattu selkeästi ja niiden laatimisessa on mukana hankehallinnoijan ja hankekumppaneiden edustus. Hankkeen yhteyshenkilötiedot päivitetään osatoteuttajien tiedoksi ja heille ja muille sidosryhmille tiedotetaan jatkuvasti hankkeessa tapahtuvista muutoksista.

Osatoteuttajina on laaja joukko alueen toimijoita, ml. seurakunnat. Yhteistyöllä vastataan muutoksiin ja tarpeisiin.

2. Ruoka-aputoimija ei pysty toteuttamaan suunniteltua toimintaa, jolloin delegeoituja avustuksia ei voida käyttää. Myös tietyn alueen ihmiset eivät saa tarvitsemaansa apua ja voivat jäädä avun ulkopuolelle.

-Avustukset jaetaan vasta kun suunnitelma niiden käytöstä on hyväksytty. Jos jokin toimija lopettaa, voidaan hänen osuutensa avustuksesta jakaa muiden toimijoiden kesken. Verkostoa voidaan laajentaa ja rooleja ja avustusta jakaa uudelleen.

Yhteistyöhön perustuva malli turvaa alueellista toimintaa ja ihmisiä ohjataan toisen toimijan toimintaan.

3. Ruokaturvallisuuteen liittyvät riskit, kuten pilaantuneen ruoan ohjautuminen ruoka-avun kautta ihmisten käyttöön ja siitä seuraavat terveydelliset vahingot tai ruokamyrkytys epidemia.

-Tähän varaudutaan huolehtimalla ruoka-aputoimijoiden riittävästä osaamisesta ja varmistetaan toiminnan turvallisuus yhteistyössä elintarvikevalvontaviranomaisen kanssa. Toimijoilta edellytetään omavalvontaa, pakkausmerkintöjä ja tuotteiden jäljitettävyyttä.

4. Turvallisuusriskit ruoka-aputoiminnassa, esim. järjestyshäiriöt ja väkivallan uhka

- Ohjataan ja perehdytetään osatoteuttajia toimimaan ennaltaehkäisevästi ja laatimaan turvallisuussuunnitelma.

5. Epätasapuolinen kohtelu alueellisesti tai toimijoita kohtaan. Osatoteuttajien kesken syntyy kilpailua ja verkostoituminen ja yhteistyö ei onnistu.

-Rahoitus jaetaan tasapuolisesti kunnittain suhteessa alueen ja toiminnan laajuuden mukaan, jolloin avustusten jakautuminen on tasapuolista. Tästä tiedotetaan osatoteuttajia ja heidän kanssaan keskustellaan avoimesti ja rakentavasti. Heidän mielipiteitään kuunnellaan ja otetaan huomioon hankkeen toteutuksessa. Toimijoita motivoidaan ja etsitään yhdessä ratkaisuja yhteisymmärryksen ja sovun muodostumiseksi.

6. Ruoka-avun asiakkaiden syrjintä tai epätasa-arvoinen kohtelu, esim. esteettömyyttä ei voida toteuttaa

-Osatoteuttajat ovat sitoutuneet syrjimättömyyteen ja ihmisten tasa-arvoiseen kohteluun. Esiin tuleviin tapauksiin puututaan ja niitä selvitetään. Toimintaa seurataan ja valvotaan, jotta epäasiallinen kohtelu tai syrjintä toiminta ei jatku.

Ruoka-aputoimintaa toteutetaan usein vapaaehtoisvoimin, jolloin toimintaan voidaan ohjautua monenlaisin motiivein. Toimijoilla on myös käytössään "ilmaista ruokaa", joka voi johtaa monenlaisiin, eettisesti kyseenalaisiin toimintatapoihin. Tämä aiheuttaa paljon eettisiä kysymyksiä, jotka liittyvät mm. vallankäyttöön, annetun avun vastikkeellisuuteen tai vastikkeettomuuteen sekä toimintaan sisältyvään väärinkäytösten riskiin.

Millaisia eettisiä kysymyksiä hankkeeseen mahdollisesti liittyy?

Eettiset kysymykset mm.:

Miten varmistetaan, että toiminnassa ei toteuteta vääränlaista vallankäyttöä, tai anneta apua joitakin palveluksia tai uhrauksia edellyttäen?

Miten varmistetaan, ettei lahjoitettua ruokaa myydä tai käytetä muuten vastoin sen käyttötarkoitusta?

Miten varmistetaan ruoka-avun asiakkaiden kunnioittava ja tasa-arvoinen kohtelu sekä toiminnan syrjimättömyys?

Miten voitaisiin toimia ruoka-avussa, jotta avun hakemiseen liittyvä stigma ei vahvistu vaan heikkenee?

Eettisten näkökulmien huomioiminen:

Hankkeessa käytävä dialogi toimijoiden kanssa lisää toimijoiden tietoisuutta eettisistä kysymyksistä ja haasteista. Ruoka-aputoimijoiden kanssa käydään säännöllistä keskustelua ruoka-avun toteutuksesta ja siihen liittyvistä eettisistä näkökulmista. Osatoteuttajat sitoutuvat toimimaan syrjimättömästi ja kohtelemaan toiminnassaan kaikkia ihmisiä tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Laadukas koordinointi lisää ruoka-aputoiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Tämä vahvistaa eettisten näkökulmien esiin ottamista ja mahdollisten ilmenevien epäkohtien korjaamista yhdessä. Koordinoitu toiminta mahdollistaa yhteisiä ja yhdessä sovittuja toimintatapoja, jotka vahvistavat toiminnan eettisyyttä ja vastuullisuutta.

Mahdolliset lisätiedot:

Hankkeen toteuttamisesta laaditaan tarkempi aikataulu ja suunnitelma toimienpiteiden toteuttamisen ja viestinnän ja raportoinnin osalta. Hankkeen ohjausryhmässä tehdään toiminnan osalta tarvittavat päätökset ja ohjausryhmä arvioi ja hyväksyy suunnitelman avustuksen jakamisesta ja sen perusteista. Hankekoordinaattori vastaa osatoteuttajien kanssa tehtävistä sopimuksista ja niiden allekirjoittamisesta avustuspäätöksen tultua.

Hankkeessa jatketaan työpajoja, joissa osatoteuttajien edustajat ja vapaaehtoistyöntekijät työskentelevät yhdessä hyvinvointialueen ja kuntien työntekijöiden kanssa laatien suunnitelmaa ruoka-avussa vaikuttaviin ilmiöihin reagoimiseksi ja tarpeisiin vastaamiseksi.

Hankkeessa edistetään ruoka-avussa asioivien palveluohjausta siten, että alueen palveluista tiedottamiseen ja ohjaamiseen koulutetut kokemusasiantuntijat (Kettuluudat) jalkautuvat ruoka-aputoimintaan. Seurakuntien diakoniatyöntekijät ja muita työntekijöitä on säännöllisesti paikalla ruoka-aputilaisuuksissa, jolloin ihmisillä on mahdollisuus palveluohjaukseen, henkilökohtaiseen neuvontaan ja keskusteluun.

Seurakuntien ollessa mukana osatoteuttajana hankkeessa, myös heidän kanssaan tehtävä yhteistyö lisääntyy ruoka-avun ohella. Yhteistyön kautta seurakuntien työntekijöiden osaamistaan kohtaamistyössä hyödynnetään myös muiden ruoka-aputoimijoiden osaamisen lisäämiseksi.

Avustettavan toiminnan kustannukset

Minkälaisiin kustannuksiin avustusta käytetään?

1. Hankehallinnoijan avustettavat kustannukset yhteensä 35 800 euroa

Avustusta käytetään hankehallinnoinnista ja hankkeen toiminnan koordinoinnista aiheutuviin kustannuksiin seuraavasti:

- Hankekoordinaattorin palkkakustannuksiin ja muihin hallinnollisiin kuluihin käytetään 15% avustussummasta, eli 34 800 euroa.

Hankkeen hallinnolliset kustannukset sisältäen osa-aikaisesti työskentelevän hankekoordinaattorin palkkakustannukset ovat yhteensä 68 800 euroa. Hankkeessa mukana olevat kunnat ja hyvinvointialue maksavat omarahoitusosuutta hankekoordinaation kustannuksiin käytettäväksi 34 000 euroa.

- Tilintarkastukseen käytetään lisäksi 1000 euroa avustussummasta.

2. Osatoteuttajien avustettavat kustannukset yhteensä 196 200 euroa

Avustusta käytetään osatoteuttajien ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuviin välttämättömiin kuluihin ja hankintoihin, kuten

- elintarvikkeiden varastointiin, jakeluun ja tarjoiluun liittyvät toimitilojen vuokra-, sähkö ja jätemaksut
- kylmäsäilytyskalusteiden ja muiden laitteiden, pakkausmateriaalien, ruoanvalmistustarvikkeiden ja muiden vastaavien tuotteiden välittömät hankintakustannukset
- elintarvikkeiden kuljetukseen liittyvät autojen leasing- ja käyttökustannukset sekä polttoainekustannukset
- vapaaehtoistyöntekijöille maksettavat kilometrikorvaukset oman auton käytöstä elintarvikkeiden kuljetukseen

Ennakon hakeminen ja kustannusten ajoittuminen:

Avustuksesta haetaan maksettavaksi ennakkona 50% avustussummasta, eli 116 000 euroa 06/2025.

Se kohdistuu ajanjaksolla 01-12/2025 aiheutuviin välttämättömiin kustannuksiin sekä suunniteltujen hankintojen toteuttamiseksi osatoteuttajien ja hankehallinnoijan osalta.

Välttämättömiä kustannuksia osatoteuttajilla ovat hankintojen lisäksi toimitiloista ja kuljetuksesta aiheutuvat kustannukset vuodelle 2025.

Ruoka-aputoimijoille kertyy 01/2025 alkaen kuukausittain kustannuksia tilojen ja ajoneuvojen käytöstä. Hankehallinnoijalla kertyy kuukausittain palkkakustannuksia hankehallinnoinnista ja koordinaatiosta.

Ajalla 01-08/2025 tehdään myös hankintoja, joita ovat erilaiset laitteet, kuten astianpesukone, uuni yms. sekä kylmäkuljetus ja -säilytyskalusteet, joista osa tulee osatoteuttajien omaan käyttöön ja osa yhteiseen käyttöön.

Koulujen linjastohävikin jäähdyttämiseen tarvittavat jäähdytyskaapit hankitaan yhteiseen logistiikkakeskukseen, jolloin ne tulevat usean eri toimijan yhteiskäyttöön. Logistiikkakeskuksessa kouluilta lahjoitettu ruoka jäähdytetään säädösten mukaisesti, jonka jälkeen se voidaan varastoida ja ruoka on siten ruoka-aputoimijoiden käytettävissä.

Vuoden 2026 kustannukset muodostuvat osatoteuttajien osalta pääasiassa toimitiloista ja kuljetuksesta aiheutuvia kustannuksia.

Loput 50% avustuksesta haetaan maksettavaksi ennakkona 01/2026 hankkeen osatoteuttajien ja hankehallinnoinnin kuluihin vuodelle 2026.

Kustannusarvio ja rahoitus:

Kustannuslaji	Summa	Lisätiedot
Henkilöstö	68 800	Hankekoordinaattorin palkkakustannukset ja muut hankehallinnoinnin kulut
Koneet ja laitteet	25 000	Kylmäkalusteet ja muut laitehankinnat
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 000	Pakkausmateriaalit ja muut tarvikkeet
Toimitilat	90 000	Osatoteuttajien toimitilojen kustannuksia: vuokrat, sähkö, vesi, siivous ja jätehuolto
Vuokrakulut (muut)	40 000	Leasing-auton kustannukset
Palvelujen ostot	3200	Tilintarkastus ja muut taloushallinnon palvelut
Matkat	15 000	Kilometrikorvaukset elintarvikenoutoihin liittyvistä ajoista
Muut kulut	9 000	Polttoainekustannukset kuljetuksiin käytettyjen ajoneuvojen tankkauksesta

Edelleen välitettävä osuus		
Muut tulot	34 000	Kuntien ja hyvinvointialueen omarahoitusosuus hankkeen koordinoinnin kustannuksiin
Kustannusarvio yhteensä	232 000	

Hankintojen erittely:

- Laite- ja kalustehankinnat ruoanvalmistukseen ja säilytykseen. Pienempiä kylmäsäilytyslaitteita ja esim. uuni ja astianpesukone hankitaan joidenkin osatoteuttajien omaan ruoka-aputoimintaan. Kylmäkuljetuskalusteet ja ruoan jäähdyttämiseen tarvittavat jäähdytyslaitteet hankitaan yhteiskäyttöön koulujen linjastohävikin jäähdyttämistä varten. Siihen soveltuvia jäähdytyskaappeja hankitaan ja sijoitetaan logistiikkakeskukseen, jossa ruoka jäähdytetään säädösten mukaisesti. Laitteet tulevat usean eri toimijan yhteiskäyttöön, kun linjastosta ylijäänyt, lahjoitettu ruoka on asianmukaisesti pakattuna ja jäähdytettynä varastoitavissa ja hankkeen ruoka-aputoimijoiden käytettävissä.
- Pakkausmateriaalit suurempien elintarvike-erien pakkaamiseen ja jakamiseen pienempiin jako- ja käyttöeriin. Näitä ovat erilaiset pussit, rasiat ja kertakäyttöhanskat. Rasioita hankitaan myös yhteiskäyttöön, eli linjastoruokaa jakavien tahojen (kuntien ruokapalvelut) käyttöön, jotta he voivat pakata lahjoittamansa linjastohävikin sopiviin eriin lahjoitettavaksi ruoka-aputoimintaan.
- Suojavarusteita turvalliseen ja hygieeniseen työskentelyyn. Näitä ovat turvakengät, huomioliivit, suojamyssyt ja esiliinat.
- Kuljetusta varten hankitaan kylmäkuljetuslaatikoita, kylmävaraajia tms. turvalliseen kuljettamiseen liittyvää irtaimistoa.
- Yhteisen logistiikan tehokkaaseen järjestämiseen hankitaan kylmäkuljetus- tai pakettiauto leasing-sopimuksella.

Hankehallinnoija palkkaa myönteisen avustuspäätöksen saatuaan hankkeen hallinnoinnin ja koordinoinnin toteuttamiseen hankekoordinaattorin, joka vastaa hankkeen tavoitteiden toteutumisesta, yhteistyöverkoston koordinoinnista sekä hankkeen hallinnoinnista ja raportoinnista. Hankekoordinaattorin työ kohdistuu kaikkien kuntien alueelle, osatoteuttajien toiminnan tukemiseen ja hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Mahdolliset lisätiedot:

Hankekoordinaattori palkataan 60%:n työajalla 04/2025-12/2026 väliselle ajalle.

Hallinnointi- ja koordinoitinkustannuksiin käytetään 15% myönnetystä avustussummasta. Loput kustannuksista rahoitetaan mukana olevien kuntien ja hyvinvointialueen erikseen sovittavilla rahoitusosuuksilla, joihin alueet ja kunnat ovat varautuneet omissa talousarvioissaan. Kunnat ja hyvinvointialue ovat sitoutuneet omarahoitusosuuden maksamiseen hankkeen toteutusajalle.

Valtionavustuspäätös

Perustiedot

Valtionapuviranomainen

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Avustusasia/hakemus

Ruoka-aputoimintaa yhteistyössä Keski-Uudellamaalla 2025-2026 (va-thl-2024-10-2)

Haku

Ruoka-aputoiminnan järjestäminen 2025-2026 (va-thl-2024-10)

Päätöksen päivämäärä

1.4.2025

Tiedoksiannon lähetyspäivämäärä

2.4.2025

Hakija

Tuusulan kunta (0131661-3)

Päätöksen sisältö

Päätös

Myönnetään: 213 800 €

Päätöksen perustelu

Valtioneuvoston asetuksessa 541/2024 säädetään valtionavustuslain (688/2001) nojalla valtion talousarvioon ruoka-aputoimintaan osoitetusta määrärahasta. Valtionavustus voidaan myöntää kunnalle tai hyvinvointialueelle, joka hankehallinnoijana vastaa avustustoiminnan kokonaisuudesta tietyn alueen osalta ja kohdentaa avustusta edelleen alueella toimiville ruoka-aputoimijoille yhteisen hankesuunnitelman mukaisesti.

Ruoka-aputoiminnan tavoitteena on tukea ruoka-aputoiminnan järjestämisen mahdollisuuksia laajasti koko maassa sekä vahvistaa kuntien ja alueella toimivien ruoka-aputoimijoiden tavoitteellista yhteistyötä.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ilmoitti 5.12.2024 haettavana olevasta valtionavustuksesta. Avustukset jaetaan tulleiden hakemusten perusteella suhteessa alueiden väestömäärään.

Hakemus täyttää ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista annetun asetuksen mukaiset vaatimukset. Avustusharkinnassa on huomioitu jaettavissa olevan avustuksen kokonaismäärä. Myönnettävä avustus täyttää valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset.

Avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus

Avustus on tarkoitettu lahjoitetun ruuan jakelun ja siihen liittyvän muun ruoka-aputoiminnan järjestämisen kustannuksiin, lahjoitus- ja hävikkiruokapainotteisiin yhteisöruokailuihin sekä hankehallinnoijan ruoka-aputoimintaan liittyviin koordinaatiokustannuksiin.

Asetuksen 3 §:n 2 momentin nojalla avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla tukea ruoka-aputoiminnan järjestämisen edellytyksiä, vahvistaa alueen kuntien ja sillä toimivien ruoka-aputoimijoiden tavoitteellista yhteistyötä sekä vahvistaa ruoka-aputoiminnan yhteyttä ja kiinnittymistä alueella tapahtuvaan, osallisuutta edistävään ja eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää vähentävään hyvinvointityöhön.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi ajalla 1.1.2025-31.12.2026 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin ajalla 1.1.-30.4.2027.

Avustusta saa käyttää avustuksen saajan (hankehallinnoija) toiminnan kustannuksiin sekä alla lueteltujen avustuksen siirron saajien (osatoteuttajat) toiminnan kustannuksiin (yhdessä hanketoimijat).

- Setlementti Louhela ry 0202932-5
- Järvenpään seurakunta 0202913-0
- Tuusulan seurakunta 0131666-4

4. Kunnon Elämä ry 0222869–0
5. Eväskassi ry 3130730–4
6. Autetaan yhdessä Tuusulassa ry 3387236–6
7. Leivähmurtajat ry 1576375–6
8. Rusakot puskassa – kansalaistoimijoiden tuki ry 3380898–0
9. Hyvinkään seurakunta 0125876–7
10. Leivän Tuki ry Brödets Stös rf 2730036–1
11. Mäntsälän seurakunta 0129266–6
12. Pornaisten Rauhanyhdistys ry 0675643–1
13. Rajamäen kyläyhdistys ry 2696389–2
14. Suomen Punainen Risti Nurmijärven osasto 1019474–2

Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen päätöksessä mainittujen raportointien yhteydessä.

Avustuksen hyväksytty käyttöaika

1.1.2025 - 31.12.2026

Muut avustuksen käyttöä koskevat erityiset ehdot

Osatoteuttajilta edellytetään raportointia järjestämistään ruoka-aputapahtumista ja yhteisöllisistä ruokailuista ruoka-apu.fi-palvelussa.

Vakioehdot

Ruoka-aputoiminnan valtionavustuksiin liittyvät vakioehdot (1.1.2025 - 31.12.2027)

Sovelletut säädökset

Valtionavustuslaki (688/2001): Ruoka-aputoiminnan valtionavustuksesta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena. Tarkempia säännöksiä on annettu Valtioneuvoston asetuksessa ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista (541/2024).

Kustannusarvio

Kustannuslaji	Ehdotettu	Hyväksytty	Lisätiedot
Henkilöstö	68 800 €	60 600 €	Hankekoordinaattorin palkkakustannukset ja muut hallinnolliset kulut hankehallinnoijalle

Kustannuslaji	Ehdotettu	Hyväksytty	Lisätiedot
Koneet ja laitteet	25 000 €	25 000 €	Kylmäkalusteet ja muut laitehankinnat
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 000 €	15 000 €	Pakkausmateriaalit ja muut tarvikkeet
Toimitilat	90 000 €	80 000 €	Osatoteuttajien toimitilojen käyttökustannuksia: vuokrat, sähkö, vesi ja jätemaksut
Vuokratulut	40 000 €	40 000 €	Leasing-auton kustannukset
Palvelujen ostot	3 200 €	3 200 €	Tilintarkastus ja muut taloushallinnon palvelut
Matkat	15 000 €	15 000 €	Kilometrikorvaukset elintarvikkeiden noutoihin liittyvistä kustannuksista
Muut kulut	9 000 €	9 000 €	Polttoainekustannukset kuljetuksiin käytettyjen ajoneuvojen tankkaamiseen
Poistot	0 €	0 €	
Edelleen välitettävä osuus	0 €	0 €	
Muut tulot	34 000 €	34 000 €	Kuntien ja hyvinvointialueen omarahoitusosuus hankekoordinaattorin palkkakustannuksiin
Yhteensä	232 000 €	213 800 €	

Vuoden 2025-2026 ruoka-aputoiminnan järjestämistä koskevassa haussa haettavissa oleva avustuksen enimmäismäärä perustuu alueen asukaslukuun. Keski-Uusimaan hyvinvointialueen avustuksen enimmäismäärä on 213 800 euroa.

Hallinnointikustannukset voivat olla enimmillään 15 prosenttia laskettuna valtionavustuspäätöksen mukaisesta hankehallinnoijan ja osatoteuttajien yhteenlasketun valtionavustuksen määrästä.

Myönnetty avustus

Omaan toimintaan

Myönnetty avustus omaan toimintaan: 32 070 €
Asetuksen 541/2024 6 §:n 1 momentin nojalla valtionavustus voidaan myöntää kaikkien valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten suuruisena. Koska kyseessä on pääosin lahjoitetun ruoan hyödyntämiseen myönnettävä toiminnan rahoitus, valtionavustus voidaan myöntää kaikkien valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten suuruisena ilman valtionavustuslain (688/2001) 6 §:n 1 momentin mukaista omarahoitusosuutta.

Edelleen välitettäväksi

Valtionavustuslain 7 § 3 mom. mukaisesti edelleen välitettäväksi myönnetty avustus: 181 730 €

Edelleen välittämiseen liittyvät ehdot

Valtionavustus voidaan myöntää kunnalle tai hyvinvointialueelle, joka hankehallinnoijana vastaa avustustoiminnan kokonaisuudesta tietyn alueen osalta.

Alueen avustustoiminnan osatoteuttajana voi toimia yleishyödyllinen yhteisö, jolle avustusta siirretään valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n 3 momentin nojalla.

Avustuksen maksatus- ja raportointiaikataulu

Avustuksen maksatusta ja raportointia koskee seuraava aikataulu:

Tapahtuma	Määräpäivä	Raportointikausi	Summa
Väliraportti	30.9.2025	1.1.2025 - 31.8.2025	
Väliraportti	31.1.2026	1.9.2025 - 31.12.2025	
Maksupäivä	1.4.2025		106 900 €
Maksupäivä	1.10.2025		42 760 €
Maksupäivä	31.3.2026		64 140 €
Loppuraportti	30.4.2027	1.1.2026 - 31.12.2026	
Yhteensä			213 800 €

Pankkiyhteystiedot

Avustusta maksetaan hakemuksella annetulle pankkitilille. Jos pankkitili muuttuu avustuksen käytön aikana, tulee uusi pankkitili käydä muuttamassa tälle avustusasialle Haeavustuksia.fi-palvelussa.

IBAN:FI8050921210004095
BIC/Swift:OKOYFIHH
Clearingkoodi:
Pankin nimi:
Pankin katuosoite:
Pankin postinumero:
Pankin kaupunki:
Pankin valtio:
Pankin hyväksymä valuutta:EUR

Yhteyshenkilö

Piia Aarnisalo
piia.aarnisalo@thl.fi

Allekirjoitukset

Mika Salminen

Allekirjoitettu: 1.4.2025

Piia Aarnisalo

Allekirjoitettu: 31.3.2025

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusoikeus

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa vaatia siihen oikaisua.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan:
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisesti, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettamisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettamisestä, jollei muuta näytetä.

Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- oikaisua vaativan nimi ja yhteystiedot
- päätös, johon vaaditaan oikaisua (avustusasian asianumero)
- millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu
- asiamiehen valtakirja
- tarvittaessa selvitys siitä, milloin oikaisua vaativa on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä kello 16.15. Postitse kirjeenä lähetettävä oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille edellä mainitussa ajassa.

Oikaisuvaatimuksen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Viranomaisen kirjaamon sähköpostiosoite:

kirjaamo@thl.fi

Viranomaisen kirjaamon postiosoite:

PL 30, 00271 Helsinki

Viranomaisen käyntiosoite:

Mannerheimintie 166, Helsinki

Viranomaisen puhelinvaihde:

+358295246000

Valitus viranomaisen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen

Viranomaisen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Vakioehdot

Vakioehtojen nimi

Ruoka-aputoiminnan valtionavustuksiin liittyvät vakioehdot

Ehtojen voimassaoloaika

1.1.2025 - 31.12.2027

Vakioehtojen soveltamisala ja sovellettavat säädökset

Näitä valtionavustusehtoja noudatetaan ruoka-aputoimintaan myönnettävissä valtionavustuksissa. Valtionavustuksen käyttöön sovelletaan valtionavustuslain (688/2001) lisäksi valtioneuvoston asetusta (541/2024) ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista.

Ehtojen ja rajoitusten noudattaminen

Valtionavustuslain 13.2 §:n mukaan, sen lisäksi, mitä tässä laissa tai 8 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään, valtionavustuksen saajan (jäljempänä myös "Hankehallinnoija") ja avustuksen siirron saajan (jäljempänä myös "Osatoteuttaja"), joista käytetään yhdessä termiä "Hanketoimijat", on noudatettava avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa valtionavustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia.

Valtionavustuspäätöksen ja avustusta koskevien tietojen julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 1 §:n mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tässä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä. Asiakirjojen salassapitoperusteista säädetään julkisuuslain 24 §:ssä.

Valtionavustuslain 32 d 1 §:n mukaan Valtiokonttori julkaisee valtionavustuksia koskevia julkisia tietoja valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa (Tutkiavustuksia.fi-palvelu). Julkistavista tiedoista säädetään valtionavustuslaissa ja valtioneuvoston asetuksessa 12.11.1999/1030.

Valtionavustuksen maksaminen

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) maksaa valtionavustuspäätöksen mukaisen suorituksen Hankehallinnoijalle valtionavustuspäätökseen kirjatun maksuaikataulun mukaisesti.

Hankehallinnoija edelleen välittää avustusta hankehakemuksen mukaisesti Osatoteuttajille (siirron saajille).

Hankintamenettelyä koskevat ehdot

Valtionavustuksella tehtäviin hankintoihin sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) siltä osin kuin hankinnat kuuluvat mainitun lain piiriin. Hanketoimija on hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Lisäksi jo 20 000–59 999 euron (alv 0 %) hankintojen ("Pienhankinnat") osalta tulee pyytää vähintään 3–5 toimittajalta tarjoukset. Myös pienhankintoja koskevat tarjouskilpailun eri vaiheissa (esim. tarjouspyyntö, tarjousten käsittely, hankintapäätös) hankintalain yleiset periaatteet eli avoimuus, tasapuolisuus, syrjimättömyys ja suhteellisuuden vaatimus. Niiden hankintojen osalta, joiden kokonaisarvo on tarjoajan kanssa laadittavan sopimuskauden, kuitenkin korkeintaan 48 kuukauden, aikana vähintään 60 000 euroa (alv 0 %), hanketoimijan tulee toimittaa THL:ään kopio hankintailmoituksesta, joka on julkaistu hankintailmoitukset.fi-sivustolla tai esittämällä perusteet suorahankinnalle viipymättä niiden valmistuttua.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä THL:lle.

Hankinnat eivät ole hyväksyttäviä kustannuksia, mikäli niitä ei ole toteutettu hankintalainsäädännön ja näiden ehtojen mukaisesti. Hankintoihin liittyvissä epäselvissä asioissa tulee olla viipymättä yhteydessä THL:n yhteyshenkilöön.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana.

Muut yleisiin asioihin liittyvät ehdot

Hanketoimijan hallituksen, toimitusjohtajan ja/tai muun johdon tulee huolehtia organisaationsa hyvästä hallintotavasta sekä riittävästä riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta.

Hanketoimijan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Valtionavustuksen käytön seurannan järjestämisvelvollisuus

Hanketoimijan velvollisuutena on asianmukaisesti tarkastaa ja hyväksyä laskut ja seurata kustannusarvion toteutumista. Avustettavan toiminnan kirjanpito on eriytettävä Hanketoimijan muusta kirjanpidosta. Kaikkien tulo- ja kustannuserien tulee sisältyä kirjanpitoon, jonka tulee olla järjestetty siten, että menot ja tulot ovat luotettavalla ja läpinäkyvällä tavalla todennettavissa ja menojen yhteys hankkeen toteuttamiseen on vaivatta selvitettävissä.

Hanketoimijan on säilytettävä kirjanpito ja yksittäiset tositteet vähintään kymmenen vuotta sen jälkeen, kun THL on tehnyt päätöksen valtionavustuksen käytöstä annetusta selvityksestä.

Valtionavustuksen käyttö hyväksyttävään käyttötarkoitukseen

Valtionavustuksen käyttötarkoitus on yksilöity valtionavustus-päätöksessä. Valtionavustuslain 13.1 §:n mukaan valtionavustusta saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Valtionavustuksen edelleen välittämistä koskevat ehdot

Sopimuksentekovelvoite

Hankehallinnoijan on ennen valtionavustuksen edelleen välittämistä tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä ja käytön valvonnasta ruoka-aputoimintaa toteuttavan Osatoteuttajan kanssa.

Valtionavustuksen edelleen välittämistä koskevan sopimuksen sisältö

Hankehallinnoijan ja kunkin hanketta toteuttavan Osatoteuttajan välisessä sopimuksessa on varmistettava, että Osatoteuttaja ymmärtää edelleen välitettyjen varojen luonteen valtionavustuksena ja että Osatoteuttajan tulee noudattaa avustuksen käytössä valtionavustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia sekä antaa selvitys avustuksen käytöstä Hankehallinnoijalle. Sopimuksen tulee sisältää tiedot siirrettävän avustuksen määrästä sekä sopimusehto Osatoteuttajan velvollisuudesta antaa Hankehallinnoijan osoittaman tilintarkastajan käyttöön tilintarkastajan lausunnon laatimiseksi tarvittava aineisto sitä pyydettyä. Sopimuksessa on myös varmistettava, että Hankehallinnoijalla on mahdollisuus valvoa Osatoteuttajan avustuksen käyttöä riittävällä tavalla. Lisäksi sopimuksessa on varmistettava, että valtionapuviranomainen voi tarvittaessa tarkastaa Osatoteuttajan taloutta ja toimintaa valtionavustuslain 16.1 §:n mukaisesti.

Muut sopimuksen ehdot on määriteltävä Hankehallinnoijan ja Osatoteuttajan välisen sopimuksen mallipohjassa, jonka mukaisesti sopimus tulee laatia.

Hankehallinnoijan ja Osatoteuttajan välinen sopimus tulee toimittaa tiedoksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle neljän (4) kuukauden kuluttua tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Hankehallinnoija sitoutuu toimittamaan Osatoteuttajalle valtionavustuspäätöksen ehtoineen sekä muut tarvittavat avustuksen käyttöä koskevat ohjeistukset.

Hankehallinnoija on vastuussa valtionavustuksen oikeasta käytöstä oman toimintansa lisäksi myös osatoteuttajille edelleen välitetyn avustuksen osalta.

Hankehallinnoijan tulee osana valtionavustuksen käytön selvittämisvelvollisuuttaan selvittää valtionavustuksen käyttö myös saajan toimintaan tai hankkeeseen edelleen välitetyn avustuksen osalta.

Valtionavustuksen käyttöaikaa koskevat rajoitukset

Valtionavustusta saa käyttää vain valtionavustuksen myöntämistä koskevassa päätöksessä yksilöitynä käyttöajana.

Valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöön liittyvät rajoitukset ja velvollisuudet

Muu kuin julkisyhteisö on velvollinen vakuuttamaan valtionavustuksella hankitun omaisuuden tarkoituksenmukaisella tavalla omaisuuden käyttöajaksi.

Muut valtionavustuksen käytön yleisiin lähtökohtiin liittyvät ehdot

Avustuksen saajan tulee sitoutua osaltaan ruoka-avun valtakunnalliseen kehittämistyöhön tarkoituksenmukaisin tavoin.

Valtionavustuksella tuetun toiminnan on oltava saavutettavaa kaikille, joten sen ilmoittamista valtakunnallisessa, ruoka-aputapahtumia ja yhteisöllistä ruokailua järjestävien toimijoiden verkkopalvelussa (Ruoka-apu.fi) edellytetään kaikilta Osatoteuttajilta. Hankehallinnoija vastaa siitä, että Osatoteuttajat toimivat edellä mainitun mukaisesti.

Valtionavustusta ei saa käyttää poliittiseen tai uskonnolliseen toimintaan.

Hyväksyttävät kustannukset

Osatoteuttajan hyväksyttävät kustannukset

Osatoteuttajan osalta hyväksyttäviksi kustannuksiksi luetaan ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut, kuten:

- 1) vuokrat ja sähkö- ja polttoainekustannukset, jotka liittyvät kuljetukseen, varastointiin ja jakeluun;
- 2) ruoan valmistuskustannukset;
- 3) materiaalien, tarvikkeiden ja muiden vastaavien tuotteiden välittömät hankintakustannukset;
- 4) kylmäkuljetuskalusteiden sekä jakeluautojen leasing- ja käyttökustannukset;
- 5) alueellisten logistiikkakeskusten käyttökustannukset; sekä
- 6) määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–5 kohdassa tarkoitetut kustannukset.

Välttämättömiä muita kustannuksia (kohta 6) voivat olla perustelluissa tapauksissa esimerkiksi ruoka-avun käytännön toteuttamiseen liittyvät henkilöstökustannukset, kuten pienimuotoiset ruuan jakeluun osallistuvien henkilöiden tai kylmäkuljetusauton kuljettajan palkkakustannukset.

Osatoteuttajien hallinnointikustannukset eivät ole hyväksyttäviä kustannuksia.

Hankehallinnoijan hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat Hankehallinnoijan erikseen perustellut ja määrältään kohtuulliset hankehallinnoinnista aiheutuvat hallinnolliset henkilöstökulut ja pienimuotoisen

verkostoyhteistyön toimintamenot.

Hallinnointikustannukset voivat olla enimmillään 15 prosenttia laskettuna valtionavustuspäätöksen mukaisesta hankehallinnoijan ja osatoteuttajien yhteenlasketun valtionavustuksen määrästä. Verkostoyhteistyöhön liittyvät matka- ja kokouskustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Matkustuksessa tulee noudattaa valtion matkustussääntöä.

Hankehallinnoijan hyväksyttäviksi kustannuksiksi voidaan lukea hallinnointikustannusten lisäksi ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset alueellisen logistiikkakeskuksen käyttökustannukset sekä hankkeen tilintarkastuskustannukset.

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat myös hyväksyttäviä kustannuksia. Kustannukset, jotka syntyvät 31.12.2026 jälkeen, ovat hyväksyttäviä, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyöhön sekä avustettua toimintaa koskevan tilintarkastajan lausuntoon.

Kustannuserät, joiden hyväksymiseen liittyy tarkempia ehtoja ja rajoituksia

Henkilöstökustannukset

Palkkakustannusten kohdentamisen valtionavustustoimintaan tulee perustua tehtyyn työaikaan. Niiden henkilöiden osalta, joiden työaika ei kohdennu 100 % valtionavustuksen kohteena olevaan toimintaan, tehtyjen työtuntien tulee olla riittävällä ja luotettavalla tavalla todennettavissa ajantasaisesta työaikakirjanpidosta tai muusta työajanseurannasta. Päiväkohtaisesta työajanseurannasta tulee käydä ilmi työntekijän kuukausittaisen työajan jakautuminen avustettavan ja muun työn välillä sekä työntekijän tekemä kokonaistyöaika. Työtuntien kohdentaminen tulee tehdä vähintään kuukausittain. Työntekijä vahvistaa ja työnantaja hyväksyy työajanseurannan allekirjoituksellaan, ellei työajanseuranta ja sen hyväksyntä ole muutoin todennettavissa avustuksensaajan sähköisestä järjestelmästä. Työajanseuranta tulee arkistoida. Henkilösivukuluina hyväksytään lakisääteiset eläkemaksut, sosiaaliturvamaksut ja tapaturmavakuutusmaksut sekä työterveyshuollon kustannukset. Henkilösivukulut raportoidaan suorina tai laskennallisina kuluina. Laskennallisuutta käytettäessä laskentaperuste (mistä kuluista ja millä periaatteella kohdentaen) on kyettävä osoittamaan. Loma-ajan palkat, lomarahat ja lomakorvaukset voidaan kohdentaa avustettavaan toimintaan tehdyn työajan suhteessa.

Toimitilakustannukset

Tilavuokrat ja muut toimitilakustannukset ovat hyväksyttäviä siltä osin, kun tilat ovat hankkeen käytössä. Mikäli tilat ovat myös muussa käytössä, ovat vain ruoka-aputoiminnan käytössä olevista tiloista aiheutuvat kustannukset hyväksyttäviä. Kustannusten jakoperusteena voidaan käyttää neliöitä. THL antaa tarvittaessa ohjausta kustannusten laskentaperusteiden määrittämisessä.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopulliseksi kustannuksiksi ja joista Hanketoimija ei saa palautusta.

Ei-hyväksyttävät kustannukset

- ruoan ostamisesta aiheutuvat kustannukset
- Suomen valtion ulkopuolelle kohdistuvasta ruoka-aputoiminnasta aiheutuvat kustannukset.
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut ja korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet ja tulospalkkiot
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- korjauskulut ja rahoitusvastikekulut
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus
- työtoimintaraha tai työosuusraha
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- työnohjauskustannukset ja koulutuskustannukset
- alkoholitarjoilu

Toiminnassa tai hankkeessa saatuihin tuloihin liittyvät ehdot

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään myös samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset, jollei päätöksestä muuta ilmene.

Avustettavan toiminnan tai hankkeen rahoitukseen liittyvät ehdot

Avustus myönnetään täysimääräisenä eli omavastuuosuutta ei vaadita.

Valtionavustuksen saajan tiedonanto- ja ilmoittamisvelvollisuudet

Hankehallinnoijan tulee valtionavustuslain 14.1 §:n mukaisesti antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Hankehallinnoijan tulee valtionavustuslain 14.2 §:n mukaisesti ilmoittaa viipymättä valtionapuviranomaiselle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Hankehallinnoija tekee muutoshakemuksen, kun valtionavustuksen käyttö poikkeaa merkittävästi hankesuunnitelmasta, esimerkiksi kun hankkeeseen tulee mukaan uusi Osatoteuttaja tai tehdään isompi hankinta, jota ei ole hankesuunnitelmassa mainittu. Epäselvissä tapauksissa THL arvioi, tuleeko muutoshakemus tehdä.

Valtionavustuksen käyttötarkoituksen mukaisia kululajikohtaisia muutoksia hankkeen talousarvioon on sallittua tehdä Hankehallinnoijan harkinnan mukaisesti.

Vapaamuotoinen, Hankehallinnoijan allekirjoittama muutoshakemus toimitetaan THL:ään. Muutoshakemuksen otsikkoon tulee merkitä valtionavustuspäätöksen asianumero. THL

käsittelee hakemuksen ja antaa siitä päätöksen.

Hankehallinnoijan on ilmoitettava välittömästi yhteys- ja vastuuhenkilöä koskevista muutoksista THL:lle.

Valtionavustuksen palauttamisvelvollisuus

Jos saatua valtionavustusta on jäänyt käyttämättä, Hankehallinnoijan on palautettava ylijäänyt osuus THL:lle. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, se saadaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen käytön selvittämisvelvollisuus

Hankehallinnoija laatii ja toimittaa THL:lle hankkeen sisältöä ja taloutta koskevat selvitykset valtionavustuspäätöksessä mainittuina ajankohtina.

Hankkeen päättyttyä Hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien Osatoteuttajien osalta.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen kustannuksista yhteensä sekä kunkin Hanketoimijan osalta erikseen;
- pääkirjan otteet taloudenpidosta vastaavan henkilön allekirjoittamana ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta Hanketoimijoilta;
- Hankehallinnoijan osalta selvitys valtionavustuksella palkatusta henkilöstöstä sekä heille maksetuista palkoista.
- kopiot hankintailmoituksista, jotka on julkaistu hankintailmoitukset.fi-sivustolla ja suorahankintoja koskevat päätökset vähintään 60 000 euron arvoisten hankintojen osalta.
- yli 150 000 euroa avustusta käyttäneiden hankkeiden osalta auktorisoidun tilintarkastajan lausunto kaikkien Hanketoimijoiden osalta. Hankehallinnoija vastaa tilintarkastuksesta. Lausunnossa tulee ottaa kantaa avustusehtojen toteutumiseen ainakin seuraavilta osin:
 - valtionavustuksen kohteena olevan toiminnan kirjanpito on eriytetty saajan muusta kirjanpidosta ja raportoidut toteutuneet kustannukset perustuvat kirjanpitoon
 - raportoidut kustannukset vastaavat valtionavustuspäätöksen ja valtionavustuksen käyttöä koskevien ehtojen mukaisia hyväksyttäviä kustannuksia ja ne ovat syntyneet tukikelpoisuusaikana
 - hankinnoissa on noudatettu julkisista hankinnoista annettua lakia
 - osa-aikaisesti työskentelevien työntekijöiden palkkakustannukset perustuvat luotettavaan ja ajantasaiseen työajanseurantaan ja loma-ajan palkka sekä lomarahat on kohdennettu toiminnalle tehdyn työn suhteessa.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään neljän kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan THL:ään.

Seuranta- ja valvontakäytännöt

Hankehallinnoijalla on velvollisuus antaa valtionapuviranomaisen käyttöön tarvittavia käyttö-, seuranta- ja muita tietoja.

Tarkastusoikeudet

THL:llä ja sen valtuuttamalla ulkopuolisella tarkastajalla sekä Valtiontalouden tarkastusvirastolla on oikeus tarkastaa Hanketoimijoiden kirjanpitoa ja hallintoa sekä suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia Hanketoimijoiden talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia Hanketoimijoiden tiloissa. Hanketoimijoiden on sisällytettävä ostopalveluista tehtäviin sopimuksiin samanlainen tarkastusoikeus.

Valtionavustuksen saajan velvollisuus avustaa tarkastuksessa

Valtionavustuslain 17.1 §:n mukaan valtionavustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulle tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Valtionavustuksen maksatuksen keskeytys

Valtionavustuslain 19 §:n mukaan valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen keskeytettäväksi, jos: 1) on perusteltua aihetta epäillä, että valtionavustuksen saaja ei menettele 12 §:n 4 momentissa taikka 13 tai 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla; 2) ne perusteet, joilla valtionavustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; taikka 3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä.

Valtionavustuksen takaisinperintä ja korot

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle määrälle tai takaisin perittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään sille asetettuna eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Palautuksen yhteydessä on mainittava päätöksen asianumero.